

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabe valdaja: Politsei- ja Piirivalveamet
Juurdepääsupiirangu alus: AvTS § 35 lg 1 p 5¹
Lõpptähtpäev: 01.04.2018
Vormistamise kuupäev: 01.04.2013

Sisekaitseakadeemia

Politsei- ja Piirivalvekolledž

Kaja Põhjala

KRIMINAALMENETLUSEGA SEOTUD TAGAOTSIMINE IDA
PREFEKTUURI NÄITEL

Lõputöö

Juhendaja

Tanel Järvet, MA

Muraste 2013

ANNOOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Politsei- ja piirivalvekolledž	Kuu ja aasta: Mai 2013
Töö pealkiri: Kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimine Ida prefektuuri näitel Töö pealkiri võõrkeeles: Розыскная работа связанное с производством уголовных дел на примере Идаской префектуры.	
Töö autor: Kaja Põhjala	Antud lõputöö on tunnistatud AvTS § 35 lg 1 p 5 ¹ alusel asutusesiseseks kasutamiseks. Allkiri:
Lühikokkuvõte: Lõputöö, 72 lk, 25 kasutatud kirjanduse allikat, 2 joonist, 11 lisa. Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli selgitada välja, millised on tagaotsimise läbiviimise õiguslikud alused, analüüsida tagaotsimise korraldust Ida prefektuuris ning koostada ettepanekud tagaotsimise töökorralduse parendamiseks. Põhjuse selleks annab asjaolu, et 01.01.2013 jõustus järjekordne Kriminaalmenetluse seadustiku muudatus, mis reguleerib ka jälitustegevust kriminaalmenetluse raames ning Ida prefektuuri kolme regiooni mõningad erinevused tagaotsimise korralduses. Käesoleva lõputöö autor kasutas uuringu läbiviimiseks statistiliste andmete analüüsi, kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimistoimikute vaatlust, mis lõpetati ajavahemikul 2011-2012 ja ekspertintervjuusid. Uuringu tulemusel selgusid Ida prefektuuri töökorralduse mõningad kitsaskohad ning selle alusel tegi autor ettepanekud tagaotsimise töökorralduse parendamiseks.	
Võtmesõnad: tagaotsitav, jälitusmenetlus, kurjategijate tagaotsimine	
Võõrkeelsed võtmesõnad: розыск, розыск преступников, уголовный розыск	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia	
Kaitsemisele lubatud	
Kolledži direktor:	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Tanel Järvet, MA	Allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON.....	2
sisukord.....	3
KASUTATUD LÜHENDID	5
SISSEJUHATUS	6
1. KRIMINAALMENETLUSEGA SEOTUD TAGAOTSIMISE ALUSED JA VÕIMALUSED.....	9
1.1 Tagaotsimise läbiviimise õiguslikud alused.	9
1.2 Tagaotsimisel lubatavad jälitustoimingud	14
1.3 Andmekogude kasutamise võimalused ja piirangud tagaotsimisel	16
2.TAGAOTSIMISE PRAKTIKA IDA PREFEKTUURIS JA SELLE PARENDAMISE VÕIMALUSED.....	22
2.1 Tagaotsimise läbiviimine Ida prefektuuris 2011-2012	23
2.2 Ida prefektuuri tagaotsimise töö korraldus	29
2.3 Ida prefektuuri tagaotsimise töökorralduse parendamise võimalused	34
KOKKUVÕTE	38
PE3IOME	41
VIIDATUD ALLIKATE LOeTELU.....	43
LISAD	45
Lisa 1 Intervjuu A.Roosimäega	45
Lisa 2 Intervjuu M.Vodjaga.....	48
Lisa 3 Intervjuu S.Sirohchiniga	50
Lisa 4 Intervjuu O.Randmaaga	52
Lisa 5 Intervjuu V.Kuznetsovaga	55

Lisa 6 Intervjuu K.Perega	59
Lisa 7 Intervjuu R.Klaosiga	62
Lisa 8 Intervjuu S.Eelmäe.....	65
LISA 9. Ajavahemikul 2011 – 2012.a. Ida Prefektuuri Rakvere kriminaaltalituse poolt lõpetatud tagaotsimistoimikute analüüs	68
LISA 10. Ajavahemikul 2011 – 2012.a. Ida Prefektuuri Jõhvi kriminaaltalituse poolt lõpetatud tagaotsimistoimikute analüüs	70
LISA 11. Ajavahemikul 2011- 2012.a. Ida Prefektuuri Narva kriminaaltalituse poolt lõpetatud tagaotsimistoimikute analüüs	71

KASUTATUD LÜHENDID

Tagaotsimise kord - Politsei- ja Piirivalve käskkiri 01.01.2010 nr. 50 „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“, mida muudeti 31.12.2012 käskkirjaga nr. 478.

PS- Põhiseadus

JTS - Jälitustegevuseseadus

MIS – Menetluse infosüsteem

SIS – (Schengen Information System) Schengeni infosüsteemi riiklik register

POLIS – politsei infosüsteem

IP – internet protocol

MTA- Maksu- ja Tolliamet

PPA- Politsei- ja Piirivalveamet

PPVS-Politsei- ja Piirivalveseadus

EAW – (European Arrest Warrant) Euroopa vahistamismäärus

IKS – Isikuandmete kaitseseadus

ESS- Elektroonilise side seadus

KAS- Krediitiasutuste seadus

KrMS – Kriminaalmenetluse seadustik

GPS- globaalne asukohamääramissüsteem

KAIRI –jälitustegevuse andmebaas

SISSEJUHATUS

Tagaotsimine on üks kriminaalpolitsei valdkondadest, mis on oluline ja vajalik teiste politsei poolt seatud prioriteetide kõrval, kuid mida ei ole eraldi ülesmääritud. Samuti on tagaotsimine tihedalt seotud kriminaalmenetluse ja jälitustegevusega

Tagaotsimise valdkond hõlmab nii teadmata kadunud isikuid, tundmatuid laipu kui ka kriminaalmenetlusega seotud tagaotsitavaid. Antud lõputöös käsitletakse ainult kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimist.

Üha enam kajastatakse meedias tagaotsitavate isikute teemasid. Peamiselt on tegemist eeluurimisest või kohtust kõrvalehoiduvate isikutega. Nendest ühe osa moodustavad raske kuriteo toimepannud isikud. Samuti avaldatakse kadunud inimeste fotosid ning soovitakse nende kohta teavet.

Igapäevane elu meie ümber areneb, tekivad uued võimalused tehnoloogia valdkonnas. Tehnoloogia areng muudab jälgimise ja isiku kohta teabe kogumise üha lihtsamaks ning selle ärakasutamises nähakse võimalust kaitsta paremini riigi sise- ja välisjulgeolekut. Selle ülesande täitmiseks vajab õiguskaitseasutus teavet, mille kogumise tõhusus sõltub nii tehnoloogia arengust kui ka seadusandja antud volitustest. Seejuures ei saa unustada, et teabe kogumine riivab isikute põhiõigusi. (Lõhmus, U. Põhiõigustest kriminaalmenetluses, Kirjastus Juura, 2012, lk. 207). Seetõttu vaadeldakse käesolevas lõputöös ka tagaotsimisel infokogumise piiranguid.

Üheks põhilisemaks tagaotsimise tööd korraldavaks dokumendiks on Politsei- ja Piirivalveameti käskkiri 01.01.2010 nr. 50 „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“, mida muudeti 31.12.2012 käskkirjaga nr. 478. (edaspidi tagaotsimise kord).

01.01.2013 jõustus järjekordne Kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) muudatus, mis reguleerib muuhulgas ka jälitustegevust kriminaalmenetluse raames ja millega kaotas kehtivuse senine Jälitustegevuse seadus (JTS).

Oluline asjaolu tagaotsimise korralduse seisukohalt on 2010a-l läbi viidud prefektuuride, piirivalve ning kodakondsus- ja migratsiooniameti ühendamine ühtseks Politsei- ja Piirivalveametiks. Lisaks on üle mindud andmebaasis Polis ühtsesse menetlusinfosüsteemi MIS ning ühinemine Schengeni infosüsteemiga.

Lõputöö eesmärgiks on selgitada välja, millised on kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimise läbiviimise õiguslikud alused, analüüsida tagaotsimise korraldust Ida prefektuuris ning koostada ettepanekud tagaotsimise töökorralduse parendamiseks.

Lõputöö eesmärgist tulenevalt on autor püstitanud järgmised uurimisülesanded:

- Anda ülevaade tagaotsimise õiguslikest alustest ja piirangutest kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimises.
- Analüüsida tagaotsimise läbiviimist Ida prefektuuri kolmes regioonis: Rakveres, Jõhvis ja Narvas.
- Koostada ettepanekud tagaotsimise töökorralduse parendamiseks.

Et saada teada, kuidas on korraldatud tagaotsimine Ida prefektuuris, millised on tagaotsimist raskendavad probleemid, millised on ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks, viiakse Ida prefektuuris läbi ekspertintervjuud tagaotsimisega tegelevate politseiametnike seas ning analüüsitakse statistilisi andmeid ja kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimistoimikuid Ida prefektuuri kolmes erinevas regioonis: Rakveres, Jõhvis ja Narvas .

Tagaotsimistoimikute analüüsil käsitletakse tagaotsimistoimikuid, mis on alustatud JTS § 9 lg 11 p 2 alusel ja lõpule viidud ajavahemikul 2011-2012. Lõputöö koostamise ajal s.o 01.01.2013 hakkas kehtima uus KrMS redaktsioon ning senine Jälitustegevuse seadus kaotas kehtivuse, seetõttu on vaatluse all JTS-s sel ajal lubatud jälitustoimingud. Antud asjaolu ei tohiks autori arvates töökorraldust mõjutada. Töövõtted on oma põhiolemuselt jäänud samaks, muutunud on mõningate jälitustoimingute ümbernimetamine päringuteks.

Lõputöö koosneb kahest peatükist ja kuuest alapeatükist. Esimese peatüki alampeatükid käsitlevad tagaotsimise läbiviimise õiguslikke aluseid, tagaotsimisel lubatavaid jälitustoiminguid ning andmekogude kasutamise võimalusi ja piiranguid tagaotsimisel.

Teise peatüki alampeatükid käsitlevad tagaotsimise läbiviimist Ida prefektuuris 2011-2012, tagaotsimise muutmise vajadusi, Ida prefektuuri tagaotsimise töö korraldust ning Ida prefektuuri tagaotsimise töökorralduse parendamise võimalusi.

1. KRIMINAALMENETLUSEGA SEOTUD TAGAOTSIMISE ALUSED JA VÕIMALUSED

1.1 Tagaotsimise läbiviimise õiguslikud alused.

Tagaotsimine on olnud kohtumõistmise kui riikliku sunni kohaldamise lahutamatu osa ning õigusrikkumisele peab järgnema ettenähtud karistus (Alaver, P., et al, Jälitustegevus II. Sisekaitseakadeemia, 2009, lk. 209).

Kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumine eeldab isiku tahtlikku käitumist, millega ta püüab takistada enda suhtes menetluse läbiviimist, kusjuures takistamine võib väljenduda nii tegevuses kui ka tegevusetuses. Kui menetleja arvates seisneb kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumine tegevusetuses, siis tuleb selgelt ära näidata, milliste käitumisaktide tegematajätmist saab kõrvalehoidumisena käsitleda. Olukord, kus isiku asukoht on teadmata ja menetleja ei suuda seda välja selgitada, ei pea aga iseenesest tähendama seda, et see isik hoidub kriminaalmenetlusest kõrvale. Pelgalt fakti põhjal, et isik ei ela enda rahvastikuregistri järgsel aadressil, ei saa järeldada, nagu hoiduks ta kriminaalmenetlusest kõrvale. (Riigikohtu kriminaalkolleegium 27.oktoober 2010 a otsus nr. 3-1-1-78-10).

Antud asjaolu on oluline just kuritegude aegumise puhul tagaotsitavaks kuulutamisel. Riigikohus on seisukohal, et vastavalt KarS § 81 lg 8 p 1 peatub kuriteo aegumine süüdistatava kõrvalehoidumisel kohtueelsest menetlusest kuni isiku kinnipidamiseni või tema ilmumisel menetleja juurde. (Riigikohtu kriminaalkolleegium 27.oktoober 2010 a otsus nr. 3-1-1-78-10). Oluline on siinkohal märkida valitud tõkendi olemasolu enne tagaotsitavaks kuulutamist.

Samas on Riigikohus seisukohal, et ainult tõkendi olemasolu ei ole ainukeseks juriidiliseks faktiks, millega võiks siduda kriminaalmenetlusest kõrvalehoidumist ja aegumistähtaja peatumist. Selliseks juriidiliseks faktiks võib olla ka tagaotsitavaks kuulutamine. (Riigikohtu 18.juuni 2010 a. kohtumäärus nr. 3-1-1-54-10).

Tagaotsimine klassikalises tähenduses on kurjategija asukoha tuvastamine ja tema kinnipidamine, milleks rakendatakse riikliku sunni „täisprogrammi“ ja seda eriti just jälitustoimingute näol. (Alaver, P., et al, 2009:209).

Põhjus selleks on loogiline, sest kui isik on asunud kõrvale hoiduma õiguse mõistmisest, mis hõlmab nii eeluurimisest, kohtust kui ka karistuse kandmisest kõrvalehoidumist, siis tema leidmiseks ei piisa alati toimingutest, mis on lubatavad kriminaalmenetluse raames.

Jälitustegevuse puhul on tegemist riigi tegevuse valdkonnaga, millega kaasnevad olulised isikuvabaduste riived. (Laos, S 2008. Jälitustegevuse eesmärgid ja kontroll. Akadeemia, 20/11, 2403). Iga seaduses sätestatud jälitustoimingu puhul peab olema selge, millist põhiõigust ning millises ulatuses sellega riivatakse.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 26 järgi võivad riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud eraellu sekkuda üksnes seaduses sätestatud juhtudel ja korras tervise, kõlbluse, avaliku korra või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, kuriteo tõkestamiseks või kurjategija tabamiseks. (Eesti Vabariigi põhiseadus 28.06.1992, jõustunud 03.07.1992 RT1992, 26, 349).

PS § 26 teises lauses on seega sätestatud kvalifitseeritud seadusereservatsioon, mis lubab eraelu riivata üksnes seadusega või seaduse alusel ja § 26 teises lauses kindlaks määratud põhjustel. (Eesti Vabariigi põhiseaduse elektrooniline kommentaar kättesaadav Riigi Teataja „Viited“ alamrubriigist „PS kommenteeritud väljaanne“ 2012)

PS § 33 sätestab kodu puutumatus piiramise tingimustena avaliku korra, tervise või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitse, kuriteo tõkestamise, kurjategija tabamise või kriminaalmenetluse tõe väljaselgitamise eesmärgi.

Seadus lubab kodu puutumatus riivata kurjategija tabamiseks või tõe väljaselgitamiseks kriminaalmenetluses. Kriminaalmenetluse seadustik (KrMS) § 91 annab uurijale õiguse läbi otsida hoone, ruum, sõiduk või piirdega ala, et leida asitõendina kasutatav või konfiskeeritav objekt, kriminaalasja lahendamiseks vajalik dokument, asi või isik või kuriteoga tekitatud kahju hüvitamiseks või konfiskeerimiseks arestitav vara või laip või tabada tagaotsitav. (Eesti Vabariigi põhiseaduse elektrooniline kommentaar kättesaadav Riigi Teataja „Viited“ alamrubriigist „PS kommenteeritud väljaanne“ 2012; Kriminaalmenetluse seadustik 12.02.2003, jõustunud 01.07.2004 RT I 2003,27,166; RT I 03,05,2013,13).

Seega peab tuvastama eelnevalt, kas eesmärk, millega tahetakse jälitustegevust siduda, mahub konkreetse põhiõiguse piiranguklause nimetatud eesmärkide alla (Laos, S 2008. Jälitustegevuse eesmärgid ja kontroll. Akadeemia, 20/11, 2417).

01.01.2013 jõustusid Kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) muudatused, mille kohaselt sätestati jälitustoimingute tegemise alused ja kord (KrMS § 1 lg 2) ning KrMS peatükis 3¹ reguleeritakse jälitustoiminguga tõendite kogumine. Uue seaduse muudatusega kaotas kehtivuse senine JTS. (Kriminaalmenetluse seadustik, 12.02.2003, jõustunud 01.07.2004 - RT I 2003, 27, 166; RT I, 2,12.2012,10).

KrMS § 140 järgi võib menetleja määrusega kuulutada tagaotsitavaks kahtlustatava, süüdistatava, kannatanu, tsiviilkostja või tunnistaja, kes ei ole kutse peale ilmunud ilma mõjuva põhjusega ja kelle asukoht ei ole teada ning kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoiduva süüdimõistetud.

Uue lõikena lisandus 2¹, mille järgi vajaduse korral märgib menetleja tagaotsitavaks kuulutamise määrusesse kohustuse toimetada tagaotsitav tabamisel menetleja juurde, järgides sundtoomise kohta sätestatud. (KrMS § 140 lg 2¹).

Lisaks menetleja poolt määratud sundtoomisele võib antud toimingut teostada ka isiku suhtes, kes hoidub kõrvale kohtuotsuse täitmisest. (Kerganberg, E., Pikamäe, P. Kriminaalmenetluse seadustik kommenteeritud väljaanne, Kirjastus Juura, 2012, lk. 361).

Sellest tulenevalt on seadusandja andnud võimaluse valida tagaotsitava suhtes sundtoomise. Siinkohal tuleks tähelepanu pöörata eelkõige tagaotsitava isiku poolt toimepandud rikkumisele ning tema kõrvalehoidumise võimalikele põhjustele. Kannatanu ja tunnistaja suhtes ei ole alati otstarbekas valida tõkendina vahistamist, kuna vahistamise ja tagaotsimise alused on erinevad.

01.01.2013 muudeti KrMS § 140 lg 3, milles märgitakse, et tagaotsitavaks kuulutamise määrus edastatakse täitmiseks jälitusasutusele, kelle menetluses on või kelle menetluses oli tagaotsimise aluseks olev kriminaalasi. Kui kriminaalasi on või oli jälitusasutuseks mitteoleva uurimisasutuse menetluses, edastatakse tagaotsitavaks kuulutamise määrus täitmiseks Politsei- ja Piirivalveametile. (KrMS § 140 lg 3).

KrMS § 140 lg 3¹ määratleb, et kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud tagaotsitavaks kuulutamise korral edastatakse jälitusasutusele koos tagaotsitavaks kuulutamise määrusega ka

vahistamismäärus või täitmisele pööratud vangistuse aluseks olev jõustunud kohtulahend. (KrMS § 140 lg 3¹).

Siinkohal tuleks märkida, et kahtlustatava suhtes on seadusandja andnud võimaluse valida tõkendiks vahistamise vastavalt prokuratuuri taotlusele ja eeluurimiskohtu määrus alusel, kuid kohustust selleks ei ole (Kriminaalmenetluse seadustik, 2012,10: § 130 lg 2).

Isiku tagaotsimisest võidakse teavitada avalikkust ja teha koostööd vastavalt kriminaalmenetluse seadustikule. (Kerganberg, E., Pikamäe, P. 2012:363).

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 11, mis reguleerib isikuandmete avalikustamist, lubab isikuandmeid ilma andmesubjekti nõusolekuta ajakirjanduslikult eesmärgil töödelda ja avalikustada meedias, kui selleks on ülekaalukas avalik huvi ... (Isikuandmete kaitse seadus 15.02.2007, jõustunud 01.01.2008 – RT I 2007,24,127).

KrMS § 126² lg 1 p 2 sätestab jälitustoimingu tegemise alused ja ühtlasi annab õiguse teha jälitustoiminguid tagaotsitavaks kuulutamise määruse täitmiseks.

Tagaotsimisega seonduvat reguleerib rakendusaktina ka praegu kehtiv Politsei- ja Piirivalveameti 01.01.2010 kk. nr. 50 „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“, mida on muudetud 31.12.2012 käskkirjaga nr. 478 (edaspidi Tagaotsimise kord). Nimetatud korra järgi sätestatakse tegevuse põhimõtted isikute otsimise, seire, tundmatute isikute ja laipade tuvastamise valdkonnas nii siseriiklikult kui ka rahvusvaheliselt.

Tagaotsimine on oma sisult otsimise menetluslik osa alates tagaotsimistoimiku alustamisest ning see omakorda on isiku otsimise käigus loodud jälitus- ja/või haldusmenetluslike või muude asjaomaste dokumentide süsteemikindel kogu (Tagaotsimise kord p. 12, 13).

Praegu kehtiva korra järgi on uueks mõisteks seire, varasema operatiivhuvi asemel. Selle all mõeldakse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks politseile huvi pakkuva isiku kohta politsei andmekogusse märgete süsteemset kandmist (Tagaotsimise kord p. 53).

01.01.2013 jõustunud KrMS muudatused ja sellest tulenevalt muudetud Tagaotsimise kord näeb ette, et kui isik hoidub kõrvale eeluurimisest, kohtust või karistuse kandmisest ja kui esialgu ei ole tema tabamiseks võimalik teostada jälitustoiminguid, alustatakse haldustoimik tagaotsimiskorra p. 37 alusel. Teisel juhul, kus isiku leidmiseks on vaja teostada jälitustoiminguid, alustatakse jälitustoimik tagaotsimiskorra p. 37 ja KrMS § 126² lg 1 p 2

alusel. Seega alustatakse kriminaalmenetlusega seotud isikute kohta haldustoimikud ning kui tekib vajadus või võimalus teostada jälitustoiminguid, siis muudetakse infosüsteemi POLIS alamsüsteemis KAIRI alustamise põhjus, mis muudab haldustoimiku jälitustoimikuks. (Tagaotsimiskord p. 38)

Seega on uue KrMS muudatusega konkreetselt liigitatud jälitustegevusega seonduv ja mitteseonduv tegevus ning toimikute liigid.

Töö autori arvates on see hea, kuna varasem korraldus, kus kõikide tagaotsitavate isikute puhul sh isikute, kelle suhtes ei teostatud jälitustoiminguid, alustati jälitustoimik ei olnud otstarbekas ning oma olemuselt ei olnud see ka seaduse mõistes õiguspärane.

Lisaks sätestab Tagaotsimise kord seiratavate kategooriad ning isikute tabamisel rakendatavad meetmed, mis sõltuvalt meetmest omab andmebaasis KAIRI kindlat värvi. Tagaotsimisalaselt ning jälitushuvi määramisel on tagaotsitavate puhul selleks värviks punane. (Tagaotsimiskord p. 16, p. 6.1). Antud kategooriate puhul tuleb tähelepanu pöörata asjaolule, et jälitushuvi ei saa käsitleda puhtalt tagaotsimisena, vaid siiski avaliku halduse ülesannete täitmist läbiva seirena. Põhjuseks on asjaolu, et tulenevalt jälitusvajadusest, ei saa alati isikuid panna avalikku tagaotsimisse, kuna isiku kinnipidamine peab olema teostatud varjatult, et saaks hiljem teostada veel teisi jälitustoiminguid. (Alaver, P., et al, 2009:210).

Tagaotsimise puhul tuleb arvestada, et isiku pakku minemisel välismaale, ei pruugi asukoha riik teda välja anda. Näitena võib siia tuua Vene Föderatsiooni, kes lähtub isikute teistele riikidele väljaandmise otsustamisel võimalusest esitada taotlus ise uurimise läbiviimiseks oma seaduste järgi. Oluline on asjaolu, et toimepandud tegu peab olema karistatav mõlemas riigis ja karistusena peab olema ettenähtud vähemalt 1 aasta või rohkem vabadusekaotust, või kui karistuseks on määratud üle 6 kuu vabadusekaotust. Lisaks peab olema kohtumäärus tõkendina vahi all pidamine- või jõustunud kohtuotsus ja õiend kandmata karistuse kohta. Väljaandmise otsustab Vene Föderatsiooni peaprokurör. (Bezlepkin, B.T., 2012 Vene Föderatsiooni kriminaalprotsessi kommenteeritud väljaanne. Prospekt Kirjastus § 460)

Praegune kehtiv Tagaotsimise kord sätestab toimingud, mille eesmärk on tuvastada isikute asukoht ning tema suhtes seadusest tulenevate meetmete rakendamine, ohu väljaselgitamine ja ennetamine, korrakaitselise huvi tagamine või identifitseerimine. (Tagaotsimise kord p. 2).

Nimetatud punkti alla võib paigutada ka KrMS §-s 169 nimetatud isikud, kellele kutse esitamine ei ole võimalik, kuna nende asukoht ei ole teada. Nimetatud isikute suhtes järgitakse samuti KrMS § 140 sätestatut.

Siinkohal tuleks kindlasti märkida, et tagaotsimist teostatakse kahel viisil:

- 1) kriminaalmenetluse raames;
- 2) kriminaalmenetluse väliselt.

Erinevus seisneb selles, et kriminaalmenetluse raames teostatud tagaotsimisel tuleb lähtuda kriminaalmenetluse seadustikust ning see puudutab jälitustoimingute teostamist ning nende õiguslikku alust.

Kriminaalmenetluse väliselt reguleerib andmete kogumist tagaotsitava tabamiseks Politsei- ja Piirivalveseadus (PPVS) § 7⁴⁹, mis annab õiguse teha politseil päringu elektroonilise side ettevõtjale kriminaalmenetluse seadustiku § 126² lg 1 p 1 ja 2 nimetatud alusel ning KrMS § 126² lg 3 p 1 ja 2 nimetatud isikute suhtes. (Politsei- ja piirivalve seadus 28.06.1992, jõustunud 01.01.2013 RT I, 29.06.2012,2). Loa vastavateks toiminguteks annab prokuratuur.

Jälitustoimikute numeratsiooni hallatakse politsei andmekogu „Infosüsteem POLIS“ alamsüsteemis „KAIRI“, mis on kriminaalpolitsei kasutuses olev jälitustegevuse andmebaas (edaspidi KAIRI). (Tagaotsimise kord p. 8).

Alates 01.01.2013 kehtima hakanud uus KrMS § 126¹¹ lg 2 sätestab jälitustoimikute pidamise ja säilitamise korra, mis kehtestati eraldi Vabariigi Valitsuse määrusega. (VV määrus 28.12.2012 nr. 1.4-5/66). Nimetatud kord reguleerib jälitustoimiku avamise, aluse muutmise ja sulgemise KrMS § 126² lg 1 punktides 1-6 nimetatud aluste äralangemisel.

1.2 Tagaotsimisel lubatavad jälitustoimingud

Mida suuremad võimalused on antud politseile ja teistele jälitusega tegelevatele asutustele informatsiooni kogumiseks ja põhiõiguste riiveks, seda selgemad peavad olema jälitustegevust reguleerivad normid ja rangem kontroll selle tegevuse üle. (Lõhmus, U., Põhiõigustest kriminaalmenetluses, Kirjastus Juura 2012, lk 105)

Arvestada tuleb Kriminaalmenetluse seadustikus toodud kohustust, et jälitustoiminguga ei või ohustada isiku elu ja tervist, põhjendamatult ohustada vara ja keskkonda ega põhjendamatult riivata muid isikuõigusi. (KrMS § 126¹ lg 3)

Nimetatud paragrahvides on olulised jälitustoimingute põhimõtted, millest peab üldiselt lähtuma jälitustegevuse teostamise korral. Seetõttu ei ole vahet, kas jälitustoiminguid teostatakse tagaotsimise raames või vajaduses koguda tõendeid kriminaalmenetluse käigus

KrMS § 126¹ reguleerib jälitustoimingu tegemise üldtingimused ja määrab jälitustoimingu mõiste - isikuandmete töötlemine seaduses sätestatud ülesande täitmiseks eesmärgiga varjata andmete töötlemise fakti ja sisu andmesubjekti eest (KrMS § 126¹ lg 1).

Tagaotsimisel on vaja lähtuda ultima ratio põhimõttest, et jälitustoiming on lubatud kui andmete kogumine muude toimingutega või tõendite kogumine muude menetlustoimingutega ei ole võimalik...(KrMS §126¹lg 2).

Tänapäeva tehnoloogia abil või tõttu jääb isiku liikumisest elektrooniline jälg. Sellise jälje tekitavad GPS- seadmed, mobiiltelefon ja erinevad kaardisüsteemid. Selle tulemusel saab üksikasjalikuma pildi näiteks mobiiltelefoni omaniku käikudest, sest mobiiltelefoni signaal võimaldab tuvastada isiku liikumist nii autoga, rongiga kui ka jalgsi. (Lõhmus, U., Põhiõigustest kriminaalmenetluses, Kirjastus Juura 2012, lk. 204)

Enamlevinumaks jälitustoiminguks tagaotsitava isiku asukoha tuvastamisel oli enne uue KrMS redaktsiooni jõustumist nn. kõneeristus, mille järgi oli võimalik tuvastada tagaotsitava liikumine telefoni paiknemise järgi.

Uue redaktsiooni jõustumisel muudeti varasem kõneeristus KrMS § 117 järgi kehtetuks. KrMS § 90¹ lg 1 täiendati ning selle alusel võib menetleja teha päringu elektroonilise side ettevõtjale üldkasutatava elektroonilise side võrgus kasutatavate identifitseerimistunnustega seotud lõppkasutaja tuvastamiseks vajalike andmete kohta, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed, seega kui on vajadus tuvastada telefoni omanikku või telefoni IP-d, siis selleks ei ole vaja taotleda enam prokuröri luba ning tegemist ei ole jälitustoiminguga.

KrMS § 90¹ lg 2 määrab aga kohustuse taotleda prokuröri luba kohtueelses menetluses või kohtu luba kohtumenetluses, et teha päring elektroonilise side seaduse (ESS) § 111¹ lg 2 ja 3 loetletud andmete st kõneeristuse saamiseks. (Elektroonilise side seadus 08.12.2004 jõustunud 0.01.2005; 01.01.2013 RT I, 07.11.2012,3)

Jälitustoimingute valikul tuleb juhendada KrMS § 126³ lg 1 ning vastavatest vajadustest tagaotsimise raames.

Lubatavateks jälitustoiminguteks tagaotsitavaks kuulutamise määrase täitmiseks on jälgida varjatult isikut, asja või paikkonda, koguda varjatult võrdlusmaterjali ja teha esmauuringuid, teostada varjatult asja läbivaatust ning asendada selle varjatult. (KrMS § 126³ lg 1)

Varjatud jälgimise käigus võib teostada ka positsioneerimist ja ka skaneerimist, et teha kindlaks tagaotsitava võimalik asukoht ja seda just tema lähedaste kaudu. (KrMS § 126² lg 4).

Otsuse varjatud jälgimise käigus positsioneerimise või skaneerimise läbiviimiseks teeb initsiaator või toimingut teostav ametnik lähtudes otsestest vajadustest ning kujunenud olukorrast.

Tagaotsimise käigus taotletud jälitustoiminguteks annab vastavalt KrMS §-le 126⁵ loa prokuratuur kuni kaheks kuuks ning seda võib pikendada kuni kahe kuu kaupa (KrMS § 126⁵ lg 1). KrMS § 126¹³ reguleerib jälitustoimingust teavitamist ja KrMS § 126¹⁴ jälitustoiminguga kogutud andmete tutvustamist.

Prokuröri loal võib kuni vastava aluse äralangemiseni jätta jälitustoimingust teatamata, kui see võib:

- 1) kahjustada oluliselt kriminaalmenetlust;
- 2) kahjustada oluliselt teise isiku seadusega tagatud õigusi ja vabadusi või seada teise isiku ohtu;
- 3) seada ohtu jälitusasutuse meetodite, taktika, jälitustoimingu tegemisel kasutatava vahendi või politseiagendi, variisiku või salajasele koostööle kaasatud isiku koostöö salajasuse. (Kriminaalmenetluse seadustik, 2012,10: § 126¹³ lg 2)

1.3 Andmekogude kasutamise võimalused ja piirangud tagaotsimisel

2010. aastal toimus kolme ametkonna ühendamine ühtseks Politsei- ja piirivalveasutuseks. Samal ajal mindi üle ühtsesse menetlusinfosüsteemi (edaspidi MIS) ning 21.12.2007 ühines Eesti Schengeni viisaruumiga. (Politsei- ja Piirivalveamet. 2012. Schengeni infosüsteemi käsiraamat. Tallinn, 5)

Enne seda oli kasutusel infosüsteem „POLIS“. Nagu varem, nii ka praegu kantakse menetlusinfosüsteemi (MIS) andmed isiku ja tema otsimise kohta, sõltuvalt sellest, milline on isiku tabamisel rakendatav meede, punane, roheline, kollane või sinine. Vastav säte on ka uues kehtivas tagaotsimise korras (Tagaotsimise kord p. 6).

Kuna otsitavate, seirataivate ja tuvastatavate isikute ning laipade arvestust peetakse MIS-is, siis annab see ka kõige ülevaatlikuma informatsiooni tagaotsitavatest ning nende isikuandmetest.

Rahvusvahelist koostööd teostatakse Keskkriminaalpolitsei kriminaalteabe büroo kaudu esitatud taotluste alusel (Tagaotsimise kord p. 71).

Isikute tagaotsimisteede salvestatakse Schengeni infosüsteemi (edaspidi SIS) ning nende andmete koosseis on sätestatud Schengeni konventsiooni Artikkel 92 alusel. Selle alusel sisestatakse SIS-i kriminaalmenetlusega seotud tagaotsitavad isikud. Kriminaalmenetlusega seotud isikute puhul on selleks artikkel 95. Teate esitamise alusel SIS-i on vastavalt kehtivale korrale alustatud eelnevalt siseriiklik tagaotsimine (Politsei- ja Piirivalveamet. 2012. Schengeni infosüsteemi käsiraamat. Tallinn, 31, 35).

Kuna infosüsteemid on omavahel kõik seotud, siis on kriminaalpolitsei hallatavas infosüsteemis „POLIS“ alamsüsteemis KAIRI“ nähtav kogu tagaotsimisega seonduv. Lisaks on võimalik kontrollida tagaotsitava isiku seoseid, operatiivteateid, võimalikke aadresse ja telefoninumbreid, samuti tema kasutuses olevaid transpordivahendeid ja fotosid tagaotsitavast isikust. Lisaks on võimalik teha päringuid haigekassast, tuvastamaks, kas isik viibib kuskil ravis või millist perearsti ta külastab. Antud võimalus on eriti oluline tagaotsitavate puhul, kes viibivad pikemal haiglaravil ning kelle asukoht on olnud seetõttu teadmata. (Infosüsteemi Polis alamsüsteemi Kairi pidamise kord, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori 20.04.2011 käskkiri nr. 164)

Infosüsteem „KAIRI“ võimaldab teha päringuid Maksu-ja Tolliametist (edaspidi MTA) tuludeklaratsiooni esitamise ning isikute sissetulekute ja tööandjate kohta.

Lisaks politsei kasutuses olevatele andmebaasidele on võimalik kasutada (MTA) andmebaasi Suspect2, millest saab informatsiooni eelkõige Eesti Vabariigi riigipiiri ületanud isikute kohta, kes on seda teinud laeva, lennuki või rongiga, seega eeldusel, et nad on ostnud pileti ja selle registreerinud. MTA on loonud võimaluse Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) ametnikele,

kes tegelevad isikute otsimisega, sisestada oma piirkonnas nn. huvipakkuvate isikute andmeid. Kui sisestatud isikuandmed langevad kokku reisinimekirjas olevate andmetega, siis sellisel juhul võtab MTA korrapidaja ühendust initsiaatori e sisestajaga ning teatab, millise transpordivahendiga huvipakkuv isik saabub või väljub Eesti Vabariigist. Edasine töö isiku kinnipidamiseks on korraldatud vastavalt kokkulepetele ja võimalustele. (Maksu-ja Tolliameti peadirektori käskkiri 15. detsember 2011 nr 393-P „Andmekogu „Suspect2“ põhimääruse kinnitamine“)

Siinkohal peaks märkima, et eelpoolkirjeldatud andmebaasidest ja registritest saadav informatsioon on kasutatav kriminaalmenetluse väliselt ning saadud informatsiooni ei saa kasutada tõendina kriminaalmenetluse raames tagaotsitava suhtes.

Heaks informatsiooniallikaks on erinevad interneti suhtlusportaalid. Praegu on üha enam kasutatavaks veebipõhiseks suhtlusportaaliks „Facebook“, mis loodi 2004 aasta veebruaris. Suhtluskeskkonna kasutajad saavad lisada sõpru, saata neile sõnumeid ja uuendada oma isiklikke veebilehti, et teavitada oma sõpru enda jaoks olulistest sündmustest ning jagada pilte. Veebilehel on hetkel miljard aktiivset liiget. (<http://et.wikipedia.org/wiki/Facebook> välja otsitud 08.04.2013).

Erinevatest suhtlusportaalidest on tihti võimalik hankida kõige värskem foto tagaotsitavast isikust ning sidemetest, kellega ta suhtleb ning milline on tema elustiil.

Saades teada, et tagaotsitav kasutab üht või teist suhtlusportali on päringu tegemisel võimalik saada IP aadress. Edasine töökorraldus sõltub sellest, kas on vaja saadavat informatsiooni vaja kasutada kriminaalmenetluse raames või selle väliselt. Kriminaalmenetluse raames on võimalik teha päring vastavalt KrMS § 90¹ järgi tagaotsitava võimaliku sisselogimise asukoha aadressi kindlakstegemiseks.

Sama kehtib ka telefonioperaatorite kohta, kes pakuvad internetiteenust. Praegu on üheks probleemiks välisriikides toimivad suhtlusportaalid, kellelt tagaotsitava kohta andmete saamine on probleemne, kui mitte võimatu.

Eelpoolnimetatud võimalused on aja jooksul tekkinud ning lihtsustavad kindlasti oluliselt politseitööd. Samas on andmebaaside kasutamise õiguste osas väljakujunenud arvamust, et mida rohkem õigusi on tagaotsimisega tegeleval ametnikul, seda tulemuslikum on tagaotsimine. Lähtudes sellest soovitakse rohkem ligipääse erinevatele registrite (Ekspert 1).

Siinkohal on kindlasti erinevus kriminaalpolitsei hallatavas KAIRI andmebaasi tasemetel määratluses (Ekspert 2).

Juhindudes KrMS § 32 ja § 215 on õigus teostada päringuid pankadest, et tuvastada kontoliikumist ja seeläbi isiku asukohta. Pangad tuginevad andmete väljastamisel Krediidiasutuste seadusele (edaspidi KAS) § 88 lg 5 p 2 ja Isikuandmete kaitse seadusele (IKS). Samas ei ole pangakontode päringud nõudekirja alusel jälitustegevus. (KrMS § 32; KrMS § 215; Krediidiasutuse seadus 09.02.1999, jõustunud vastavalt §142 30.03.2012 - RT I 1992, 26, 349; RT I 29.03.2012).

Meedial on samuti oma oluline osa isikute asukoha kindlakstegemisel. Eelkõige televisiooni ja ajakirjanduse vahendusel on võimalik saada olulist informatsiooni tagaotsitava asukoha kohta. Elanikkonna tagasiside on peaaegu alati tagatud. Huvipakkuvat informatsiooni laekub ka ajakirjanduses tagaotsitava isiku asukoha kindlakstegemiseks kirjutatud artikli kommentaaridest, kuna artikleid kommenteerivad tihti otsitava isiku sõbrad või tuttavad.

Praeguseks on meedia kaasamine muutunud lihtsamaks ja kiiremaks. Enne pressiesindajate värbamist politseiasutustesse pidi tagaotsija ise võtma meedia väljaannetega ühendust ning saatma neile tagaotsitavate isikute andmed ja fotod.

Andmete kogumisel sotsiaalmeediast valeidentiteeti kasutades, tuleb aluseks võtta IKS, mida kohaldatakse kriminaalmenetlusele ja kohtumenetlusele menetlusseadustikes sätestatud erisustega.

IKS § 5 reguleerib, mis on isikuandmete töötlemine. Isikuandmete töötlemine on iga isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas isikuandmete kogumine, salvestamine, korrastamine, säilitamine, muutmine ja avalikustamine, juurdepääsu võimaldamine isikuandmetele, päringute teostamine ja väljavõtete tegemine, isikuandmete kasutamine, edastamine, ristkasutamine, ühendamise, sulgemine, kustutamine või hävitamine, või mitu eelnimetatud toimingut, sõltumata toimingute teostamise viisist ja kasutatavatest vahenditest (IKS § 5).

Üheks oluliseks põhimõtteks isikuandmete töötlemisel on seaduslikkuse ja aususe põhimõte. Sellest tulenevalt võib eelpoolnimetatud jälitustoiminguid teostada selleks seadusega ettenähtud korras ja viisil. Vastasel korral kaasneb sellega Karistusseadustiku (edaspidi KarS)

§ 157² järgi vastutusele võtmise. (Karistusseadustik 06.06.2001 jõustunud 01.09.2002 – RT I 2001, 61, 364).

Veel jõustumata Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri § 33 näeb ette isikuandmete varjatud kogumise võimaluse korrakaitseorgani poolt. (Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri § 33 lk. 58).

Kehtivas õiguses on andmete varjatud kogumine reguleeritud KrMS § 126³ lg 2, mis annab jälitustoimingute loetelu. Isikuandmete varjatud kogumise regulatsiooni sätestamine osaliselt korrakaitse seaduse eelnõus on samm jälitustegevust puudutava regulatsiooni korrastamisele. (KrMS § 126³ lg 2, Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri § 33).

Korrakaitse seaduse eelnõu sätestab andmete töötlemise ühe liigina andmete kogumise ning reguleeritud on kaks andmete kogumise liiki:

- 1) andmete avalik kogumine
- 2) andmete varjatud kogumine

Üldreeglina kogutakse isikuandmeid avalikult, s.t andmesubjekti teadmisel või otse andmesubjektilt.

Erandiks, millal andmeid kogutakse ilma isiku teadmata või isiku kohta kolmandalt isikult, on juhtumid, millal see ei ole meetme olemuselt võimalik või ei ole õigeaegselt võimalik, samuti juhul kui see oluliselt raskendaks või ohustaks korrakaitseorgani ülesande täitmist.

Korrakaitse seaduse eelnõus on isikuandmete varjatud kogumise puhul tegemist andmete kogumise eriliigiga. (Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri § 33).

Isikuandmete varjatud kogumist võib teostada vaid IKS § 14 sätestatud juhtudel ja korras. Vastavalt IKS § 14 lg 1 p 2, 3 järgi võib ilma andmesubjekti nõusolekuta andmeid töödelda andmesubjekti või muu isiku elu, tervise või vabaduse kaitseks, samuti seaduse või välislepinguga ettenähtud ülesande täitmiseks. Samuti kehtib antud kord delikaatsete ja eraeluliste isikuandmete töötlemisel, mille kohaselt võib delikaatseid ja eraelulisi isikuandmeid edastada andmesubjekti nõusolekuta, kui isik, kellele andmed edastatakse, töötleb delikaatseid või eraelulisi isikuandmeid seaduse või välislepinguga ettenähtud ülesande täitmiseks või andmesubjekti või muu isiku elu, tervise ja vabaduse kaitseks. (Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri; IKS § 14).

Andmesubjekti ei ole vaja teavitada tema isikuandmete töötlemisest, kui andmesubjekt on ise teadlik andmete töötlemisest, kui andmeid töödeldakse seaduse või välislepinguga ettenähtud ülesande täitmiseks, sealhulgas kui teavitamine võib kahjustada teise isikute õigusi ja vabadusi, kuritegude tõkestamist või kurjategija tabamist (Korraldusseaduse eelnõu seletuskiri).

Isikuandmete varjatud kogumiseks annab loa korralduseorgani asukohas või tööpiirkonnas asuva ringkonnaprokuratuuri prokurör. (Korraldusseaduse eelnõu seletuskiri).

Kuna Korralduse seadus ei ole veel jõustunud, siis see, kuidas antud seaduse võimalused töös rakenduvad, ilmneb aja jooksul.

2.TAGAOTSIMISE PRAKTIKA IDA PREFEKTUURIS JA SELLE PARENDAMISE VÕIMALUSED

Lõputööks vajaliku teabe kasutamise kohta on saadud luba Politsei- ja Piirivalveameti uurimistöode kooskõlastamise komisjonilt kirjaga 27.04.2012 1.1-14/65-2 ja 22.01.2013 nr. 1.1-14/202-2.

Tagaotsimise töökorralduse selgitamiseks Ida prefektuuris, viis autor läbi 2011-2012.a-1 kriminaalmenetlusega ja sel ajal kehtinud JTS järgi alustatud (JTS § 9 lg 1 p 2) ja lõpetatud (JTS § 11 lg 2 p 2) tagaotsimistoimikute peamiste arvnäitajate analüüsi. Analüüsi läbiviimiseks kasutas autor jälitusregistrist saadud andmeid, mis on talletatud politsei kasutuses olevas registris ning mida hallatakse „infosüsteemi POLIS“ alamsüsteemis „KAIRI“. (Politsei- ja Piirivalveamet Ida prefektuuri statistiline andmebaas).

Lisaks kasutas autor kvalitatiivse meetodina vaatlust ja valis välja ning analüüsis Ida prefektuuri kolmes regioonis: Rakveres, mis hõlmab kogu Lääne-Virumaad ning Jõhvis ja Narvas, mis hõlmavad Ida-Virumaad, JTS § 9 lg 1 p 2 järgi alustatud tagaotsimistoimikuid, mis on lõpetatud ajavahemikul 2011-2012 JTS § 11 lg 2 p 2 alusel:

- kui jälitusmenetluse alustamise ajendiks olnud kuritegu on avastatud, kuriteos süüdistatav isik on süüdi või õigeks mõistetud, kriminaalasi lõpetatud, kui on saanud kriminaalvastutusele võtmise või süüdimõistva kohtuotsuse täitmise aegumise tähtaeg, samuti kui tagaotsitav süüdimõistetu on tabatud ning teadmata kadunuks jäänud isiku asukoht kindlaks tehtud; (JTS) ning milles on tagaotsitava tabamiseks kasutatud sel ajaperioodil lubatavaid jälitustoiminguid. (JTS § 11 lg 2).

Antud uuringu eesmärgiks on tagaotsimistöö meetodika kajastamine ning välja tuua, milliseid kriminaalmenetlustoiminguid jälitustoiminguid ja informatsiooni hankimise võimalusi on kasutatud tagaotsitava asukoha kindlakstegemiseks ja tabamiseks.

Analüüsitavate jälitustoimikute arvu valikul, on autor võtnud aluseks kõigis kolmes regioonis ajavahemikul 2011-2012 piiratud tasemega lõpetatud jälitustoimikud, kus on laekunud kaastööteade, teostatud jälitustoiminguid või menetlustoiminguid, mille eesmärgiks on tagaotsitava tabamine või asukoha kindlakstegemine. Valituks osutus 30 jälitustoimikut, mis jaotusid piirkondade järgi vastavalt: Rakvere 14, Jõhvi 9 ja Narva 7 jälitustoimikut.

Tagaotsimise töökorralduse tuvastamiseks, esinevate puuduste väljaselgitamiseks ja ettepanekute esitamiseks viidi läbi ekspertintervjuud kaheksa tagaotsimist teostava ja tagaotsimisega kokkupuutuva ametnikuga.

2.1 Tagaotsimise läbiviimine Ida prefektuuris 2011-2012

Ida prefektuuri hallatava territooriumi moodustab Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa. Ida prefektuuri poolt teenindava territooriumi suurus on 6991,85 km², elanikke on Statistikaameti andmetel 1. jaanuari 2011a seisuga 234 403 elanikku. (www.stat.ee/rahvastik/)

Ida prefektuuri teeninduspiirkonnas on 8 linna ja 29 valda. Suurim linn on Narva, kus elab 65 536 inimest, mis on peaaegu sama palju, kui on inimesi kogu Lääne-Virumaal. (www.stat.ee/rahvastik/)

Oluline on piirnemine Vene Föderatsiooniga, mis ühelt poolt raskendab kindlasti tagaotsimise teostamist. Samas on ühine piir loonud omavahelised otsesed suhted kahe riigi ametnike vahel, millest on abi nii tagaotsimisega seotud küsimuste kui ka teiste kriminaalpolitsei valdkonda kuuluvate teemade lahendamisel.

Lääne-Virumaa on elanike arvu järgi viies ja pindalalt neljas maakond Eestis. Suurim linn on Rakvere, kus elab 16 578 elanikku. Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa erinevad omavahel rahvastiku koosseisult. Lääne-Virumaal elab 85,5 % eestlasi, 10,3 % venelasi ja 4,2 % muu rahvuse esindajaid. (www.stat.ee/rahvastik/). Ida-Virumaal on seevastu 19,6 % eestlasi, 71,5 % venelasi ja 9 % muu rahvuse esindajaid. (www.stat.ee/rahvastik/)

Ida prefektuur koosneb kolmest suuremast keskusest, e. politseijaoskonnast – Rakvere, Jõhvi ja Narva. Rakvere teenindab kogu Lääne-Virumaad ning Jõhvi ja Narva Ida-Virumaad.

Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuri põhimäärusega (edaspidi Ida prefektuuri põhimäärus) on kriminaalbüroo üheks põhiülesandeks ka tagaotsitavate ja teadmata kadunud

isikute otsimise korraldamine ja koordineerimine. (Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuri põhimäärus, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori 10.10.2012 käskkiri nr. 362, 01.11.2012)

Samas põhimääruses on märgitud kriminaalbüroo ülesandeks oma talituse menetluses olevates ja menetletud kriminaalasjades ning teiste uurimisasutuste kriminaalmenetluses kahtlustatavate, süüdistatavate, kannatanute, tsiviilkostjate, tunnistajate ja süüdimõistetute ning teadmata kadunud isikute otsimine. (Ida prefektuuri põhimäärus p. 4.6.4)

Lääne-Virumaa piirkonnas ja Jõhvis tegeleb tagaotsimisega üks ametnik ning Narvas kaks politseiametnikku. (Ekspert 1, 6, 5). See on jäänud muutumatuks ning on püsinud sellisena juba enne prefektuuride liitmist. Eraldi tagaotsimise gruppe ei ole kunagi olnud.

Tagaotsimine ei ole ainuke tööülesanne, millega vastavad ametnikud tegelevad, vaid see on pigem lisaülesanne. Enamus ametnike põhitööks on kriminaalpolitsei valdkonnas vajalike toimingute teostamine so sündmuskohtade talletamine, esmaste menetlustoimingute läbiviimine, kuritegude avastamine, jälitustoimingute läbiviimine jne. (Ekspert 1,6,5)

Ida prefektuuris alustati ajavahemikul 2011-2012 kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimistoimikuid kokku 572, millest 109 alustati Rakveres, 179 Jõhvis ja 291 Narvas.

Samal ajaperioodil 2011-2012, lõpetati Ida prefektuuris 665 tagaotsimistoimikut - nendest 128 lõpetati Rakveres, 239 Jõhvis ja 298 Narvas (Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuri statistiline andmebaas). Lõpetamiste suure arvu tingis asjaolu, et nt 2011 aastal lõpetati ka eelnevatel aastatel alustatud tagaotsimistoimikud ja üheks põhjuseks oli kuriteo aegumine.

Nagu eelpoolnimetatud numbritest nähtub, siis on kõige suurem tagaotsitavate arv Narva piirkonnas. Selle põhjuseks on Narva, kui Ida prefektuuri suurima pindalaga ja rahvaarvuga linna, piirnemine Vene Föderatsiooniga. Sellest tulenevalt on selles piirkonnas ka suuremad võimalused kriminaalmenetlusest, kohtust ja süüdimõistvast kohtuotsusest kõrvale hoidumiseks. Kuna paljud Eesti Vabariigis elavad vene keelt kõnelevad isikud omavad ka Venemaa kodakondsust või on nende kodakondsus määratlemata, siis on neil viisavaba piiriületuse võimalus Venemaale. Nende tagaotsimine ja väljaandmine on raskendatud või lausa võimatu, kuna Venemaa oma kodanikke üldjuhul välja ei anna.

Siinkohal on suureks abiks koostöö võimalus isiklike sidemete näol Venemaa kolleegidega. Venemaal kehtib siiani elukoha kohustuslik registreerimine ning selle tulemusel on oluline saadav informatsioon tagaotsitavate isikute asukoha kohta. Lisaks on alates 2011 aastast ühele

Narvas tagaotsimisega tegelevale ametnikule vormistatud Venemaa viisa. Selle tulemusel on saavutatud palju isiklike kontakte, mis on tihti kiirendanud informatsiooni saamist, samuti on koostöö tulemusel avastatud tagaotsitavate isikute asukohti, millest informeeritakse initsiaatorit. Olenevalt toimepandud kuriteo kvalifikatsioonist on saadetud kriminaalasju Venemaale eeluurimise jätkamiseks või kohtupidamiseks. (Eksperit 4)

01.01.2010 aastal loodud Politsei- ja Piirivalveameti koosseisu määrati ka senine Kodakondsus-ja Migratsiooniamet, kuid ühtset andmebaasi ei ole ühendatud siiani. Läbirääkimised sellel teemal on juba pikemalt kestnud, kuid konkreetset lahendust ei ole. Ühtse andmebaasi korral oleks ka migratsiooniametnikul operatiivne teave olemas ning informatsiooni tagaotsitava kohta saaks koheselt edastada vastavale ametnikule. Eelkõige oleks see abiks määratlemata kodakondsusega ja teise riigi kodakondsusega isikute tabamisel, kes taotlevad Eestis elamisluba või on sunnitud seda pikendama (ekspert nr.7). Kuna Ida prefektuur piirneb Venemaaga, siis on antud piirkonnas see olulise tähtsusega.

Tagaotsimise korralduse üheks lahutamatuks osaks on vastava toimiku sisseviimine. Vaadeldaval perioodil, 2011-2012, oli selleks jälitustoimik. Valimina kasutatud kolmekümnest jälitustoimikust oli suurimaks tagaotsimise põhjuseks eeluurimisest kõrvalehoidumine, kokku 11 juhul. Rakveres oli sel põhjusel alustatud 3, Jõhvis 5 ja Narvas 3 jälitustoimikut. Teiseks põhjuseks oli kohtumenetlusest kõrvalehoidumine, mis hõlmas kokku 9 jälitustoimikut, millest Jõhvis ja Narvas alustati jälitustoimikuid võrdselt, kummaski 6 ning Rakveres 2. Lisaks alustati Rakveres 9 jälitustoimikut kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoiduva isiku suhtes.

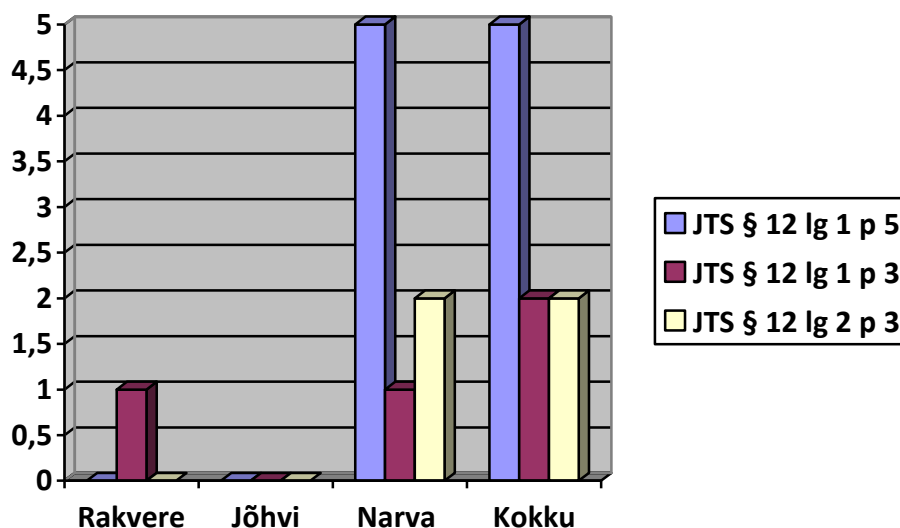
Kõige vanem toimik, mis antud ajavahemikul lõpetati, oli alustatud Narva kriminaaltalituse poolt 1997 aastal. Tegemist oli raske kuriteo toimepannud isiku tagaotsimisega, kes hoidus kõrvale eeluurimisest. Nimetatud toimikus on kasutatud ka kõige rohkem erinevaid toiminguid tagaotsitava tabamiseks, mille hulgas on nii jälituse eri-ja erandtoiminguid (JTS § 12 lg 1, 2), kaastööteateid, läbiotsimisi, kui ka kodanike informatsiooni. 24.10.2012 lõpetati jälitustoimik seoses menetluse aegumisega ning isik jäigi tabamata.

Lisaks oli Narva kriminaaltalituse menetluses jälitustoimik 1998 aastast, kus isik hoidus kõrvale eeluurimisest ning tema suhtes oli esialgselt valitud tõkendiks – allkiri elukohast mittelahkumise kohta. Hiljem muudeti see kohtu poolt raskemaks – vahistamiseks, seoses Euroopa vahistamise määruse koostamisega, kuna laekus informatsioon, et isik võib viibida

välisriigis. Ka selles jälitustoimikus teostati mitmeid jälitustoiminguid: kõneeristusi, pealtkuulamisi, kuid 04.06.2012 lõpetati kriminaalasi tagaotsitava suhtes kuriteo aegumisega vastavalt KarS § 81 lg 8 alusel so I astme kuriteo toimepanemisest möödus 15 aastat.

Tõkenditest on valitud kõige raskemat- vahistamist 24 juhul ning tähelepanu väärrib asjaolu, et Rakveres on vahistamine valitud kõikides valimikus olevates jälitustoimikutes. Jõhvis oli valitud vahistamine üheksast jälitustoimikust kuues ning Narvas neljas toimikus. Kahe Narvas tagaotsitava suhtes muudeti hiljem allkiri elukohast lahkumise kohta raskemaks, seoses Euroopa vahistamise määruse koostamisega. Lisaks on Jõhvis alustatud jälitustoimikutes valitud tõkenditeks kuuel juhul sundtoomine ning ühes toimikus, kus isik hoidub kõrvale eeluurimisest on tõkend valimata.

Jälitustoiminguid on kokku teostatud kuues tagaotsimistoimikus. Põhilisteks jälitustoiminguteks on JTS § 12 lg 1 p 5 järgi teostatav telekommunikatsioonivõrgu kaudu edastatavate sõnumite edastamise fakti, kestuse, viisi ja vormi ning edastaja või vastuvõtja isikuandmete ja asukoha kohta andmete kogumine, lühidalt kõneeristus. Lisaks on kasutatud JTS § 12 lg 1 p 3 alusel varjatud jälgimist ja JTS § 12 lg 2 p 3 alusel erandtoiminguna pealtkuulamist.

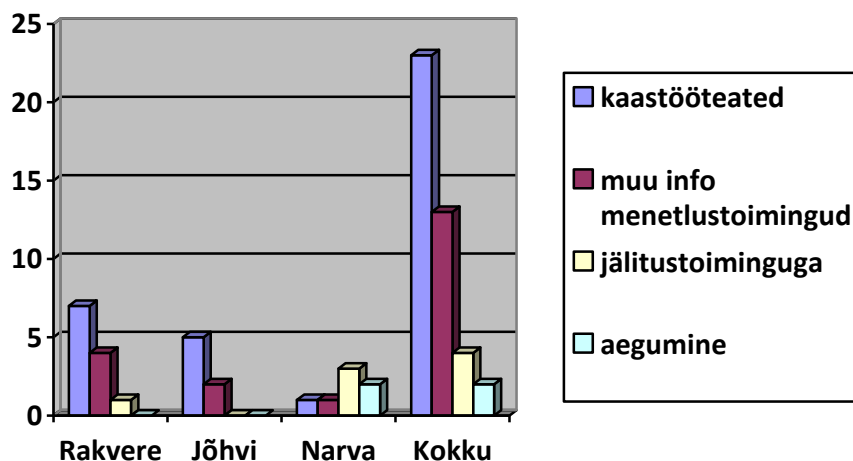
Joonis 1 2012 Ida prefektuuri kolmes regioonis lõpetatud tagaotsimistoimikutes kasutatud jälitustoimingud.

Jõhvi kriminaaltalituse menetluses olevates tagaotsimistoimikutes ei ole ühelgi juhul kasutatud jälituse eri- ja erandtoiminguid. Kasutatud on kokku 16 kaastööteadet tagaotsitava asukoha kindlakstegemiseks või tabamiseks. Kõige rohkem on laekunud kaastööteateid Rakvere kriminaaltalituses, Jõhvis viis ja Narvas kaks kaastööteadet.

Teisi menetlustoiminguid või informatsiooni kasutati tagaotsitava tabamiseks 13-l korral. Nendeks toiminguteks olid näiteks läbiotsimise teostamine, tagaotsimisülesande koostamine, ametiasutusest laekunud informatsioon, Keskkriminaalpolitsei Kriminaalteabebüroolt saadud teave või kodanikult saadud info. Ühel juhul teatas tagaotsitav ise oma asukoha ning selle tulemusel peeti ta kinni.

Jälitustoimingu tulemusel peeti Rakveres kinni üks ja Narvas kolm tagaotsitavat. Jõhvis jälitustoimingu tulemusel tagaotsitavaid ei tabatud. Kaastööteate alusel peeti kinni kokku 12 tagaotsitavat. Ühel juhul tabati isik läbiotsimise käigus, teisel juhul teatas isik oma asukoha ning üks tagaotsitav ilmus ise politseiasutusse. Lisaks leiti üks tagaotsitav surnuna. Kolm tagaotsimist lõpetati Narvas kuriteo aegumisega.

Analüüsitud tagaotsimistoimikute põhjal võib tõdeda, et kõige rohkem, 23-l korral kasutati tagaotsitava isiku asukoha kindlakstegemiseks ja tabamiseks kaastööteateid, muud informatsiooni ja menetlustoiminguid. Jälitustoimingute tulemusel tabati 4 tagaotsitavat. Jälitustoimingutest kasutati kõige enam kõneeristust, varjatud jälgimist ja pealtkuulamist. Kolmel juhul tuvastati tagaotsitava võimalik asukoht jälitustoimingute tulemusel, laekunud informatsiooni käigus ja koostöös Kriminaalteabe bürooga, kuid kuritegu aegus enne isiku kinnipidamist ja väljaandmist Eesti Vabariigile ning tagaotsimistoimikud lõpetati KarS § 81 lg 8 alusel.

Joonis 2 Ida prefektuuri kolmes regioonis toimingutega tabatud tagaotsitavad

Üleüldist tagaotsimise statistikat vaadates võib öelda, et kui tegemist on raske kuriteo toimepannud isiku tagaotsimisega, siis kasutatakse kõiki seaduse poolt lubatavaid jälitustoiminguid, menetlustoiminguid ning suheldakse rohkem salajaste kaastöötajatega informatsiooni saamiseks. Kergemate kuritegude puhul ei ole tagaotsimistöö nii intensiivne ning tihti saadakse tagaotsitav kätte või tuvastatakse tema asukoht teiste struktuuriüksuste poolt rutiinse töö käigus või teinekord ka juhuse abil.

Lõputöö autori arvates ja ka tagaotsimistoimikute analüüsi tulemusel selgub, et kõige efektiivsemaks meetodiks tagaotsitava asukoha kindlakstegemiseks ja tabamiseks on koostöö salajaste kaastöötajatega.

Ajavahemikul 2011-2012 oli mõningate jälitustoimingute teostamiseks vajalik jälitustoimiku olemasolu, näiteks kõneeristuse teostamiseks, kuid praegu on seadusandja andnud võimaluse kõneeristust läbi viia ilma jälitustoimikut alustamata, kuigi selleks on vajalik prokuröri luba. See tõsiasi ei tohiks mõjutada tagaotsitavate tabamist, kuna toimingu sisu ja saadav tulemus on jäänud samaks, muutunud on õiguslik alus. Lisaks selgus tagaotsimistoimikute analüüsi käigus, et kuigi Rakvere kriminaalpolitsei poolt oli tagaotsimistoimikuid arvuliselt rohkem, võrreldes Jõhvi ja Narvaga, siis oli Rakveres kõigi tagaotsitavate suhtes valitud tõkend – vahistamine. Jõhvis ja Narvas oli põhiliseks tõkendi liigiks sundtoomine ja ühel korral on jäänud tõkend üldse valimata.

Töö autori seisukohalt peaks tagaotsimisega tegelev ametnik pöörama tähelepanu tagaotsitava suhtes valitavale tõkendile ning tegema rohkem koostööd prokuratuuri ja kohtuga, selgitades

konkreetses isiku tausta ning võimalikku tagajärge kergema või raskema tõkendi valikul. Kindlasti tuleb tõkendi määramisel pöörata tähelepanu tagaotsitavale isikule ning tema eelnevale taustale, nt kas ta on varem olnud tagaotsitav. Põhjuse selleks annab asjaolu, et on olnud juhtumeid, kus eeluurimisest kõrvalehoidev isik on tabatud, tema suhtes oli valitud tõkendiks sundtoomine, mistõttu hiljemalt 48 tunni möödudes ta vabastati ning tema suhtes valiti tõkend elukohast lahkumise keeld. Prokuratuuri kokkuleppemenetluse sõlmimiseks ta aga ei ilmunud ning sama isik kuulutati uuesti tagaotsitavaks ja taas oli tema tõkendiks sundtoomine.

Samuti on juhtumeid, kus üks ja sama isik on aasta jooksul korduvalt tagaotsitavaks kuulutatud.

2.2 Ida prefektuuri tagaotsimise töö korraldus

Tagaotsimise töökorralduse tuvastamiseks, esinevate puuduste väljaselgitamiseks ja ettepanekute esitamiseks, viis autor 2012 kursusetöö koostamise käigus läbi ekspertintervjuu viie Ida prefektuuri ametnikuga. Nelja ametniku otseseks töökohustuseks on läbi viia Ida prefektuuri kolmes konkreetsetes regioonis – Lääne-Virumaal, Jõhvis ja Narvas isikute tagaotsimine ning ühe intervjuueeritava ülesanne on Ida prefektuuri tagaotsimise töö koordineerimine. Antud intervjuu käigus käsitleti kogu tagaotsimistööd ja sellega seonduvaid probleeme, sh ka teadmata kadunud isikuid, kuna nimetatud ametnikud tegelevad ka selliste isikute tagaotsimisega. Vastustes lähtutakse sel hetkel kehtinud tagaotsimise korrast ja seadustest, mistõttu käsitletakse tagaotsitavate suhtes jälitusmenetluse alustamist JTS alusel. Samuti on autor intervjuude analüüsil väljatoonud ka arvamused kogu tagaotsimise töökorralduse kohta.

Lõputöö koostamiseks viis autor lisaks läbi veel kolm ekspertintervjuud. Ühe ametniku otseseks tööülesandeks on kriminaalpolitse juhtimine. Teine ekspertintervjuu on läbiviidud Ida prefektuuri kriminaalbüroo juhiga ning kolmas kogu PPA-s tagaotsimist koordineeriva ametnikuga. Kokku on läbiviidud ekspertintervjuud 8 politseiametnikuga, kes kõik töötavad kriminaalpolitseis.

Kõige väiksema kriminaalpolitseis töötamise staažiga on üks küsitletav, kelle staaž on 2 aastat ja 4 kuud ning seda Lääne-Virumaa regioonis. Kahe ametniku puhul on tegemist 15 aastase staažiga, ühe puhul 9 aastase staažiga ning ühe puhul 5 aastase staažiga. Viiest ametnikust

neljal on tagaotsimise teostamine põhitöö. Lisatööks on operatiivvalvetes osalemine ning esialgsete menetlustoimingute teostamine.

Tagaotsimist teostavate politseiametnike ekspertintervjuu küsimused esitati kahes osas, kus esimeses osas kajastati tagaotsimist korraldavaid küsimusi ning teises osas Ida prefektuuris tagaotsimist puudutavaid küsimusi. Kolme ülejäänud politseiametniku küsimused hõlmavad üldist tagaotsimise korraldust.

Tagaotsimisega tegelevate politseiametnike käest sooviti esimesena teada saada, millised on esmased toimingud tagaotsimismääruse laekumisel ja kui kiiresti ning millistest asjaoludest lähtuvalt alustatakse tagaotsimine, kuna PPA tagaotsimise kord annab 10 päeva aega jälitusmenetluse alustamiseks.

Kõik küsitlavad kontrollivad eelnevalt andmebaase, tuvastamaks, kas tagaotsitava kohta ei ole juba tagaotsimist sisse viidud ning millised on valitud tõkendid. Kindlasti pööratakse tähelepanu asjaolule, kas tegemist on teadmata kadunud isikuga või kriminaalmenetlusega seotud tagaotsitavaga. Samuti vastati üheselt, et tagaotsimise alustamise ajendite olemasolul alustatakse jälitusmenetlus koheselt (täna kehtiva korra järgi alustatakse haldusmenetlus ning vajadusel muudetakse see hiljem jälitusmenetluseks). (Ekspert 1,3,4)

Intervjuude tulemusel selgus, et kui tagaotsimisega tegelev ametnik, saades teate isiku tagaotsimise kohta, siis olenemata põhjusest, teostab koheselt esmased taustauuringud ning alustab koheselt menetlust. (Ekspert 1,3,4)

Järgmisena soovis autor teada, millistel alustel ja millest lähtuvalt otsustatakse jälitusmenetluse või haldusmenetluse alustamine ning milliseid jälitustoiminguid enamasti teostatakse tagaotsitavate tabamiseks ning milliseid teadmata kadunud isiku asukohta tuvastamiseks ?

Ka siin on küsitlavad ühtemeelt. Haldusmenetluse ja jälitusmenetluse puhul vaadatakse esialgset informatsiooni tagaotsitava kohta ning tehakse kindlaks, kas ta on varem kadunud olnud või kas tema suhtes on valitud mingisugune tõkend. Küsitletakse naabreid, saamaks teada, kas on alust arvata, et isik on teadmata kadunud või kas on võimalik, et isiku kadumise on põhjustanud kuritegu. Igat juhtumit tuleb võtta eraldi. Jälitusmenetlust ei alustata isikute suhtes, kelle puhul ei ole võimalik jälitustoimingut teostada. (Ekspert 2)

Intervjuude vastuste analüüsi tulemusel selgus, et levinumaks jälitustoiminguks on mobiiltelefonide positsioneerimine ja kõneeristused, teisi lubatavaid jälitustoiminguid kasutatakse harva.

Ühe eksperdi sõnul on tema menetluses jälitustoimik, kus algselt oli isik teadmata kadunud, hiljem leiti isiku laip. Kuna laibalt avastati vägivallatundemärgid, siis jätkati jälitusmenetlust, kuid juba teistel alustel so kuriteo toimepannud isiku kindlakstegemiseks. Antud toimikus on kasutatud kõiki jälitustegevusega lubatud jälitustoiminguid. Selliseid jälitustoimikuid on harva. (Ekspert 4)

Pealtkuulamiste kasutamisel märgiti takistuseks asjaolu, et tagaotsija on üksinda ning arvestades ajaressursse ei ole seda võimalik teostada. Kõik oleneb ka tagaotsimise asjaoludest ja vajadusest ning kas tulemust oleks võimalik saavutada ka teiste jälitustoimingutega. (Ekspert 5)

Esimese osa viimaste küsimustena sooviti teada, kuidas on korraldatud töö teadmata kadunud isiku kohta informatsiooni laekumisel, kellele informatsioon esimesena edastatakse ja kas haldustoimikute pidamine tagaotsimisega tegeleva ametniku juures on õigustatud või peaks selleks olema eraldi ametnik.

Kuna antud intervjuud koostati 2012.a-1 ning käsitleti kogu tagaotsimist, mis hõlmasid ka teadmata kadunuid ning nende suhtes alustatud haldustoimikuid, siis on autor pidanud vajalikuks jätta nimetatud küsimus ka lõputöösse, kuna see annab ülevaate, milline on just Ida prefektuuris tagaotsimisega tegeleva ametniku ülesanne, töö iseloom ning probleemid, kuna teistes prefektuurides on tööjaotus sisemiselt teisiti korraldatud.

Siinkohal on küsitletavate vastused erinevad. Põhimureks on see, et juhtimiskeskusesse saabunud informatsioon ei jõua tagaotsijani. Metsa eksinud isiku puhul edastatakse informatsioon korrakaitsele, kes alustab otsinguid. Lisaks pöörduvad inimesed otse tagaotsimist teostava ametniku poole ning ka piirkonna konstaabli poole, kes võtab vastu avalduse ja edastab selle tagaotsimisega tegelevale ametnikule (Ekspert 1). Samas võiks kohalik konstaabel ise kontrollida esialgseid fakte, kuna tema peaks oma piirkonda kõige paremini tundma. Alaealiste puhul, kes on nõ. liikuva eluviisiga, peaks hakkama tegelema noorsoopolitsei (Ekspert 2). Vastanute hulgas on ka neid, kes probleeme ei näe.

Samuti esineb tagaotsimisega tegelevatel ametnikel eriarvamusi haldustoimikute pidamise kohta. Intervjuudest selgus, et on neid, kes arvavad, et haldustoimikute pidamine peaks olema ühe ametniku juures, kuna vastasel korral valgub informatsioon laiali ja üks ei tea, mida teine teeb (Ekspert 5). On ka neid, kes arvasid, et haldustoimikutega ei peaks tegelema tagaotsimisega tegelev ametnik. Selliseid toiminguid saab ära teha piirkonna konstaabel (Ekspert 1).

Küsimusele, kas olemasolevate ametnike arv, kes tagaotsimisega tegelevad on piisav ja kui suur oleks vastavate ametnike optimaalne arv vastati, et praegu tagaotsimisega tegelevate ametnike arv on piisav, eeldusel, et see ametnik tegeleb ainult tagaotsimisega ja ei oleks olukord, kus tagaotsimine on kui lisaülesanne (Ekspert 1). Praegu on kujunenud olukord, kus tagaotsimine on lisaülesanne ning omavaheline informatsiooni vahetamine tagaotsimist teostava ametniku, menetleja ning kriminaalmenetluses oleva jälitaja vahel on puudulik, puudub koostöö. Paljusid toiminguid tehakse paralleelselt. Kindlasti oleks efektiivsem ja tulemuslikum teostada tagaotsimist kahekesi, kuna siis ei tekiks probleeme tagaotsitavate kontrollimisel ja kinnipidamisel. Tänapäevaks on kujunenud olukord, kus näiteks Jõhvis ja Rakveres, kus tagaotsimisega tegeleb üks ametnik, kes peab abi saamiseks pöörduma kolleegi poole. Sageli ei ole võimalik ka kolleegilt abi saada, kuna igal ametnikul on oma tööülesanded ning tulemuseks on see, et tagaotsimisega tegelev ametnik peab üksinda hakkama saama, tihti on see aga komplitseeritud. Ka tuuakse välja vajalike töövahendite puudus ja seda just transpordi näol. Jõhvis ja Rakveres ei ole tagaotsimisega tegelevale ametnikule eraldi kinnitatud transpordivahendit, ainult tema sõidab, vaid autot tuleb jagada kolleegidega (Ekspert 1,2,5).

Sellest tulenevalt on transpordi ja ametnike arv ka üheks erinevuseks regioonide vahel. Narvas töötab tagaotsimise alal kaks ametnikku, kes tegutseva koos ning neil on olemas ka oma transpordivahend. Jõhvis ja Rakveres on tagaotsimise alal üks ametnik ja olulised on kolleegide omavahelised suhted, et saada abi nii transpordivahendi kui ka lisajõudude näol. Samas ollakse seisukohal, et suhted teiste kolleegidega on head ja üksteist abistatakse tööülesannete täitmisel.

Intervjuude põhjal arvavad kõik tagaotsimisega tegelevad ametnikud, et optimaalne tagaotsimisega tegelevate isikute arv võiks olla igas regioonis kaks (Ekspert 1, 3, 4, 5).

Erinevusi kolme regiooni vahel ei täheldata, kui siis mainitakse Narva piirnemist Vene Föderatsiooniga. Samuti märgitakse erinevuseks, et Narvas ja Jõhvis on enamus tagaotsitavateks venekeelt kõnelevad isikud. (Ekspert 3, 4, 5)

Andmebaaside kättesaadavus on vastanute arvates piisav. Konkreetselt ei osata välja tuua, milliste andmebaaside juurdepääse lisaks soovitakse, kuid ühine arvamus on, et neid võiks olla rohkem (Ekspert 1). Narva ametnikel puudub Maksu-ja Tolliameti andmebaas Suspect2, kust saab andmeid reisijate nimekirjade kohta ning kuhu saab sisestada enda huvipakkuvad isikud (Ekspert 4). Jõhvi ja Rakvere ametnikul on see võimalus olemas. Samas on Narvas olemas juurdepääs kinnistusregistrile, mis Rakveres ja Jõhvis puudub. Siit tuleneb üks probleem, mis võiks olla prefektuuri siseselt paika pandud - andmebaaside juurdepääs peaks kõikidel tagaotsimisega tegelevatel ametnikel olema ühesugune ja maksimaalselt võimaldatud. Praegu on olukord, kus tagaotsija peab ise küsima tema tööks vajamineva andmebaasi kasutamiseks juurdepääsuõigusi, et luua omale võimalusi töö efektiivsemaks muutmiseks.

Küsimusele, mis puudutab praegu kehtivat tagaotsimise korda ja kas see on piisav, on küsitletavate arvamusel erinevad. On neid, kes arvavad, et lisaks sellele peaks olema piirkonnas kehtestatud oma ja täpsustatud juhend (Ekspert 2). Samuti on arvamusi, kus mahu poolest on kehtiv kord piisav, kuid selles on ka puudusi, mis vajaksid täiendamist, kuna igapäevaelus muutuvad töökorraldused ja seoses sellega peaks muutuma ka kehtiv kord (Ekspert 1). Ühe muutusena toodi välja ka asjaolu, et eelmise korra järgi otsiti tagaotsitavaid isikuid ja sealhulgas süüdimõistetuid elukoha järgi, praegu kehtiva korra järgi otsitakse nimetatud isikuid kriminaalmenetluse järgi. Ühtepidi on see toonud tagaotsitavaid juurde, teisest küljest tagaotsitavate arvu vähendanud. See sõltub kindlasti ka piirkonna kriminogeensusest (Ekspert 4).

Ühe põhjusena, miks sisemist juhendit tagaotsimistöö korraldamiseks ei oleks vaja, toodi välja asjaolu, et Ida prefektuuris on tagaotsimisega tegelevate ametnike arv väike. Sisemine juhend oleks vajalik nendes piirkondades, kus tagaotsimisega tegelevate ametnike arv on suur või kui tagaotsimine on kategooriatena jaotatud erinevate üksuste vahel. (Ekspert 5)

Antud küsimus saigi autori poolt esitatud põhjusel, et Ida prefektuur on ainuke neljast prefektuuris, kellel puudub lisaks kehtivale korrale oma sisemine juhend tagaotsimise läbiviimiseks.

Prefektuuri siseselt peaks kujunema välja praktika, kes millega tegeleb. Näitena tuuakse siinkohal ära, et konstaabel peaks suutma ise vastu võtta teataja poolt tehtud avalduse teadmata kadunud isiku kohta, mitte ei saada teda ametniku juurde, kes antud valdkonnaga tegeleb. (Ekspert 1)

Abijõudude kaasamisel kedagi eraldi välja ei tooda, kuid nimetatakse tihedat koostööd tolliametnikega ja ka piirivalvuritega, kuigi viimased on samuti Politsei- ja Piirivalveameti koosseisus. Sõjaväelaste kasutamine on paika pandud riiklikul tasemel. Hea koostöö on jätkuvalt Kaitseliiduga, Viru üksikjalaväe pataljoniga, vabatahtlikega. Isikute otsingutel kaasatakse helikopterit ja laibakoeri, kuna kohapeal selliseid ressursse ei ole. Eraldi märgiti positiivne suhtumine kohaliku elanikkonna kaasamisel teadmata kadunud isikute otsingutel, eriti kui see puudutab kadunud lapsi või vanureid. (Ekspert 4 ja 5)

2.3 Ida prefektuuri tagaotsimise töökorralduse parendamise võimalused

Intervjuude viimases osas sooviti teada, millised on praegu tööd raskendavad probleemid ja millised on ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks?

Siinkohal on vastused antud vastavalt sellele, kuidas on korraldatud tagaotsimine vastavas regioonis ja kui mitu ametnikku sellega tegeleb. Narva ametnike poolt antud vastustest selgub, et seal probleeme ei ole (Ekspert 3 ja 4). Töö sujub, kuna tegutsetakse kahekesi, samuti on selleks olemas vajalikud vahendid.

Jõhvis on probleemiks lisäülesanded, operatiivvalved, tagaotsitavate suur arv, transpordivahendi puudus ja tihti kolleegidelt abi palumine (Ekspert 5). Lääne-Virumaal on probleemiks lisäülesanded ning tagaotsimine on kujunenud lisatööks, kuigi peaks olema vastupidi. Samuti on probleemiks üldised riiklikul tasemel tekkinud olukorrad, kus tagaotsitav on asunud välismaale, kuid Eesti Vabariigis määratud karistus ei ole piisav selleks, et justiitsministeerium või Riigiprokuratuur väljastaks Euroopa Vahistamismääruse (EAW) isiku äratoomiseks. Sellest tingituna jääb tagaotsimistoimik tihti kappi aastateks seisma. (Ekspert 1)

Ettepanekute osas töö paremaks korraldamiseks Ida prefektuuris on ühe küsitletava kindel veendumus, et peaks ikkagi sisse viidama Ida prefektuuri eripära arvestav juhend, kus kõik oleks puust ja punaseks tehtud, määrata juhi vastutus jne (Ekspert 2). On ka arvamus, et tagaotsijale tuleks anda rohkem vabamad käed st. vähem kohustusi ja rohkem õigusi (Ekspert

1). Viidatud on kehtivale korrale, kus on räägitud ainult kohustustest, mida tagaotsija peab tegema aga mitte õigustest.

Ülejäänud kolme politseiametnike intervjuu esimeseks küsimuseks oli tagaotsimise tööliini juhtimise korraldamine. Vastajad viitavad seadusandja poolt tagaotsimist reguleerivatele dokumentidele. Igapäevase tagaotsimise juhtimine kriminaalbüroo struktuuriüksustes toimub läbi struktuuriüksuse juhi. Lisaks on kriminaalbüroo põhimäärusega pandud paika talituse ülene tagaotsimisega seotud tegevuste järelevalve ja koordineerimine, mis on alates 2012 oktoobrist määratletud kriminaalteabetalituse ühe põhiülesandena (Ekspert 7). Üksuse juht teostab samuti igapäevast teenistuslikku järelevalvet ning keerukamate ning ressursimahukamate juhtumite juures kaasab põhitöötajale lisajõudusid samast üksusest või vajadusel ka teistest üksustest (Ekspert 6). Politsei- ja piirivalveameti põhimäärusega on alates 01.11.2012 kinnitatud Keskkriminaalpolitsei kriminaalteabe büroo struktuuriüksuste töö korraldaja ja koordineerijana (Ekspert 7).

Teise küsimusena sooviti teada kuidas tagavad kasutuses olevad andmekogude juurdepääsud tagaotsimise teostamist?

Üleüldist probleemi vastanutel ei avaldu, kui siis mõningate ühtsete andmebaaside loomine. Kogu tagaotsimist koordineeriva Keskkriminaalpolitsei kriminaalteabebüroo politseiametniku sõnul jagunevad juurdepääsud PPA sisesteks, välisteks ja rahvusvahelisteks. Andmekogude juurdepääs antakse rakenduse kaudu, mis on loodud vastavaks ametniku poolt täidetava tööülesande täitmiseks. Tagaotsimise peamine erisus, vajadus infole juurdepääsu ulatuse osas seisneb selles, et seda ei ole võimalik piiritleda tõendite hankimiseks vajamineva ulatusega ega ka mingi kindla haldustoimingu teostamiseks vajaminevaga. Neile registritele ja andmekogudele, millele ametnikule juurdepääsu elektroonseks päringuteks vahetult või POLIS rakenduste kaudu ei võimaldata, esitatakse päringud kirjalikus vormis või tugiisiku kaudu. Võrreldes teiste riikidega võib hinnata andmetele ligipääsu tagaotsimisülesande teostamiseks väga heaks, seda nii elektroonsete töövahendite olemasolu kui ka andmekaitse piirangute mõistes. (Ekspert 8)

Kriminaalbüroo juhi sõnul on tagaotsimisega tegelevatele ametnikele tagatud juurdepääsud vajalikele andmebaasidele. Samas omab regioonis seoses tagaotsimisega olulist rolli kodakondsus- ja migratsioonibüroo ning piirivalvebüroo kasutuses olevate andmebaaside kasutamine, andmekvaliteet ning andmete kaasajastus. Negatiivse näitajana toodi välja

olukord kus tagaotsitav isik saab politseimajast (KMB-st) kätte uued dokumendid, samas puudub teenindussaali töötajal juurdepääsu andmebaasidele, et kontrollida, kas isik ei ole tagaotsitav (Ekspert 7). Samuti näitab igapäevane praktika, et kõige kergemini on tabatavad kohtumenetlusest hoiduvad isikud. Põhjuseks on asjaolu, et kohtud ise otsingutega ei tegele ja kui isik ei ilmu kohtu kutsel kohale, siis osad isikud kuulutatakse kohtu poolt väga kergekäeliselt tagaotsitavaks, tegemata eelseiret kõrvalehoiduvate isikute lähedastelt nende võimaliku asukoha kohta. (Ekspert 6).

Lisaks sooviti teada, kas kogu tagaotsimise korraldus peaks olema kriminaalpolitsei pädevuses, sh haldustoimikud? Siin on ühine arvamus kõigi kolme tagaotsimist juhtiva intervjueeritava poolt, et tagaotsimise koordineerimine ja korraldamine peaks olema kriminaalpolitsei ülesanne. (Ekspert 6,7,8) Teadmata kadunud isikute tagaotsimise korraldamine ja koordineerimine on intervjuerimise hetkeseisuga pooleli, eesmärgiga anda see üle korrakaitsepolitseile. (Ekspert 8)

Tagaotsimisülesande täitmise takistavateks teguriteks toodi välja ühele ametnikule langeda võivate ülesannete paljusust, millest tulenevalt satub tagaotsimine prioriteedilt madalamasse astmesse. Samuti tõrked infosüsteemi töös, mis võib takistada normaalset tööülesande sooritust kohati isegi mitu tundi (Ekspert 8). Probleemid on teadmata kadunud isikute puhul pankadesse tehtavate päringute tegemisel. Samuti on probleemiks politsei andmebaasides andmekvaliteet, et kogu andmebaasides olev tagaotsimisega seotud informatsioon oleks täielik, uuendatud jms (Ekspert 7,6). Ühe raskendava asjaoluna toodi välja ka Ida regiooni eripära, milleks on Schengeni välispiir ja piirnemine Venemaaga ning piirkonna rahvuslik koosseis. Oluline osa elanikkonnast on kas Venemaa kodanikud või määratlemata kodakondsusega isikud ning seetõttu on raskendatud nende isikutega seotud tegevuste ja liikumiste tuvastamine. (Ekspert 6)

Viimasena sooviti intervjueeritavatelt teada, millised on ettepanekud kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimise paremaks läbiviimiseks ja milline on üldine hinnang Ida prefektuuri tagaotsimise tulemuste ja läbiviimise kohta.

Oluliseks peeti ametnike pädevuse tõstmist läbi üleprefektuuriliste koolitust ja ühistegevuste, viia regulaarselt läbi tagaotsimisalaseid koolitusi/infopäevi, kas iseseisvana või planeeritud infopäevi ühe osana. Samuti ametnike motiveerimise võimalust (Ekspert 6,8). Lisaks toodi välja seisukoht, et prefektuurid võiksid säilitada ametnikud, kelle põhiülesanne on

tagaotsimise teostamine. (Ekspert 8). Tagaotsimine kui politsei üks põhitegevusi, peaks olema rohkem väärtustatud (Ekspert 6). Töökorralduselt märgiti kohtunike ja prokuröride tegevuse olulisust ja koostöö tegemist tagaotsimisega tegeleva ametnikuga enne isiku tagaotsitavaks kuulutamise teostamist (Ekspert 7).

Üldine hinnang erines mõneti intervjueeritavate vahel. Kriminaalbüroo juhi sõnul on alluvate poolt tehtav töö tagaotsimise valdkonnas sellise isikkoosseisu ja materiaaltehniliste vahendite juures hea (Ekspert 6,7). Oluliseks peeti tagaotsimistöö eestvedajat, kuna töötulemus tervikuna sõltub tagaotsimistööd tegevatest ametnikest. Oluline on selle ametniku poolt kolleegide kaasamisoskus omast üksusest, tsentraalsetest kriminaalpolitseiüksustest, kui ka korrakaitsepolitseist. Samuti oskus kaasata vabatahtlikke, avalikkust, meediat, sotsiaalmeediat jne. (Ekspert 6,7).

Tagaotsimistööd koordineeriva ametniku arvates ei saa anda täpset hinnangut Ida prefektuuri tagaotsimise tulemuste ja läbiviimise kohta, kuna täpsem analüüs on veel ees. Seni teostatud kontrollimiste käigus, mis viidi läbi 2012 juulis POLIS andmekogu andmekvaliteedi kontrolli tulemusel, selgus, et Ida prefektuuris on aktiivsena avatud terve hulk toimikuid, mille aluseks olev kriminaalmenetlus on suure tõenäosusega aegunud. Samuti ei ole korralikult fikseeritud tagaotsimise ülesande üleminekut POLIS-s seoses initsiaatori poolt töölt lahkumise või ümberpaiknemise tõttu struktuuris. Nimetatud märkused puudutasid valdavalt Jõhvi poolt teostatud tagaotsimist. Dokumenteerimise kvaliteedilt paistab positiivsest küljest silma Rakvere ning asjad tunduvad korras olevat ka Narvas. (Ekspert 8)

KOKKUVÕTE

Lõputöös käsitleti tagaotsimise õiguslikke aluseid ja piiranguid, lubatavaid jälitustoiminguid ja andmekogude kasutamise võimalusi ning piiranguid tagaotsimisel. Samuti statistilisi näitajaid ja tagaotsimise praegust töökorraldust Ida prefektuuris.

Lõputöö eesmärgiks on selgitada välja, millised on kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimise alustamise õiguslikud alused, analüüsida tagaotsimise korraldust ning koostada ettepanekud tagaotsimise töökorralduse parendamiseks. Sellest tulenevalt püstitas autor järgmised uurimisülesanded:

Eesmärgi täitmiseks viis lõputöö autor läbi 2011-2012.a-1 seoses kriminaalmenetlusega alustatud (JTS § 9 lg 1 p 2) ja lõpetatud (JTS § 11 lg 2 p 2) tagaotsimistoimikute peamiste arvnäitajate analüüsi. 2011-2012 aastal alustati Ida prefektuuris kokku 572 ja lõpetati 665 tagaotsimistoimikut. Lisaks JTS § 9 lg 1 p 2 järgi alustatud 30-ne tagaotsimistoimiku vaatluse ja analüüsi, mis on lõpetatud ajavahemikul 2011-2012 JTS § 11 lg 2 p 2 järgi. Eesmärgiga kajastada tagaotsimistöö metoodikat, milliseid menetlustoiminguid, informatsiooni liike ja jälitustoiminguid on kasutatud tagaotsitava asukoha kindlakstegemiseks ja tabamiseks ning lõpuks, et tuvastada tagaotsimise töö korraldus, viis autor läbi ekspertintervjuud seitsme Ida prefektuuri kriminaalbüroos tagaotsimisega kokkupuutuva ja PPA-s tagaotsimist koordineeriva politseiametnikuga.

Tagaotsimistoimikute analüüsil selgus, et kõige rohkem kasutati tagaotsitava isiku asukoha kindlakstegemiseks ja tabamiseks kaastööteateid, muud informatsiooni ja kriminaalmenetlustoiminguid. See on ka kõige efektiivsem meetod tagaotsitava asukoha kindlakstegemiseks ja tabamiseks. Jälitustoimingutest kasutati kõige enam kõneeristust, vähem teisi lubatud jälitustoiminguid. Üleüldist tagaotsimise metoodikat vaadates selgus, et raske kuriteo toimepannud isiku tagaotsimisel kasutati kõiki seaduse poolt lubatavaid jälitustoiminguid, kriminaalmenetlustoiminguid ning suheldi rohkem salajaste kaastöötajatega informatsiooni saamiseks.

Ida prefektuuris teeb tagaotsimistööd neli ametnikku, neist Rakveres üks, Jõhvis üks ning Narvas kaks ametnikku. Intervjuude tulemusel selgus, et kolme politseiametniku puhul on tegemist tagaotsimisega põhitööna, kuid neil on ka lisatööülesanded, milleks on operatiivvalvetes osalemine, esialgsete menetlustoimingute teostamine ning ka järelevalvete teostamine tagaotsimise väliselt. Kahel vastanul on see lisatöö põhitöö kõrvalt.

Uuringu tulemusel selgus, et tagaotsimist pärssivaks teguriks on vastavate ametnike vähesus, ametnikule langeda võivate ülesannete paljusus, millest tulenevalt satub tagaotsimine prioriteedilt madalamasse astmesse, andmebaaside juurdepääsu õiguste puudus, tõrked infosüsteemi töös, mis võivad takistada normaalset tööülesande sooritust, kehv andmekvaliteet, vajalike töövahendite, eelkõige transpordivahendite puudus. Lisaks Ida regiooni eripära, milleks on Schengeni välispiir ja piirnemine Venemaaga ning piirkonna rahvuslik koosseis. Lisaks toodi välja informatsiooni vähene liikuvus tagaotsimisega tegeleva ametniku ja korraldajate ning juhtimiskeskuse vahel.

Praegu kehtivat töökorraldust sooviti muuta just informatsiooni konkreetse liikuvuse osas. Leiti, et piirkonna konstaabel võiks esialgset informatsiooni koheselt ise kontrollida. Üldine hinnang Ida prefektuuris tagaotsimise tulemuste ja läbiviimise kohta oli valdavalt hea, arvestades hetkel isikkoosseisu ja materiaaltehniliste vahendite olemasolu. Samas esines puudusi sisemises töökorralduses. Need märkused puudutasid valdavalt Jõhvi piirkonda.

Oluliseks peeti ametnike pädevuse tõstmist viies läbi üleprefektuurilisi koolitusi, samuti ametnike motiveerimise võimalust. Lisaks toodi välja seisukoht, kus prefektuurid võiksid säilitada ametnikud, kelle põhiülesanne on tagaotsimise teostamine. Tagaotsimine, kui politsei üks põhitegevusi, peaks olema rohkem väärtustatud. Töökorralduselt märgiti kohtunike ja prokuröride tegevuse olulisust ja koostöö tegemist tagaotsimisega tegeleva ametnikuga enne isiku tagaotsitavaks kuulutamise teostamist.

Tagaotsimistoimikute ja intervjuude analüüsi tulemusel teeb töö autor tagaotsimise läbiviimise parendamiseks järgmised ettepanekud:

1. Teha rohkem koostööd politsei, prokuratuuri ja kohtu vahel, enne isiku tagaotsitavaks kuulutamist. Samuti ühtlustada kogu Ida prefektuuri territooriumil tagaotsitavate suhtes raskema tõkendi kohaldamist.

2. Tagada igas regioonis kaks ametnikku, kes põhitööna tegelevad tagaotsimisega ning võimaldada neile sõiduki kasutamine.
3. Leida võimalusi tagaotsimisega tegelevate ametnike motiveerimiseks ja tagaotsimise väärtustamiseks nii struktuuri siseselt kui ka riiklikul tasemel.
4. Andmebaasi Polis kaudu võiks automaatselt tulla teavitused tagaotsimisega tegelevatele ametnikele, kui kuritegu on aegunud. Samuti võiks Kodakondsus- ja Migratsioonibüroo abil tulla ühtsesse andmebaasi info nendest isikutest, kes on politsei poolt tagaotsitavad ning kes samal ajal taotlevad isikuttõendavaid dokumente.
5. Viia läbi koolitusi tagaotsimisega tegelevatele ametnikele nii struktuuri siseselt, kui ka üleriigiliselt.

Eeltoodu alusel on autor arvamisel, et tagaotsimise tulemuslikkus ja efektiivsus sõltub suuresti tagaotsijast endast. Palju oleneb tagaotsija leidlikkusest, kui kiiresti ja milliseid seaduse poolt antud võimalusi ta kasutab tagaotsitava tabamiseks.

Ehk aitab eelpool toodud ettepanekute elluviimine edaspidi kaasa tagaotsitavate isikute kiiremale tabamisele ning seega kriminaalmenetlusega seotud isikute teadvustamisele, et rikkudes seadust, tuleb selle eest varem või hiljem vastutust kanda ning ükskord nad tabatakse niikuinii.

РЕЗЮМЕ

В выпускной работе осматривались законные основания и ограничения, разрешенные розыскные мероприятия, возможности использования баз данных и ограничения при розыске. Также статистические показатели и организация работы в Идаской префектуре.

Цель выпускной работы выяснить, какие законные основы розыска в связи с производством по уголовным делам, анализировать, как расположена работа по розыску в Идаской префектуре и составлять предложения по улучшению организации работы по розыску.

Для выполнения цели автор выпускной работы провела анализ основных цифровых показателей в связи с уголовным производством начатых (по ст 9 ч 1 п 2 ЗРД) и прекращенных розыскных дел (ст 11 ч 2 п 2 ЗРД) в 2011-2012 годах , осмотрено тридцать розыскных дел и восемь экспертные интервью.

Анализируя цифровые показатели выяснилось, что в период времени с 2011 по 2012год в Идаской префектуре начато 572 и закрыто 665 розыскных дел.

Анализируя розыскные дела, выяснилось, что для выяснения места нахождения разыскиваемого лица и его задержания использовали чаще всего сообщения сотрудничества, других информации и мероприятий уголовного производства.

В Идаской префектуре занимается розыскной деятельностью четыре сотрудника, из них в Раквере один, в Йыхви один и в Нарве два сотрудника. В итоге обследования выяснилось, что супрессивным фактором розыска является недостаточность сотрудников, на существующих сотрудников налагаемое множество задач. Плюс особенность идаского региона, чем является граница Шенгенского пространства и общая граница с Россией, а также национальный состав населения региона.

Анализируя розыскные дела и проведенные интервью, автор работы делает предложения для улучшения розыскной деятельности следующие предложения:

1. Улучшить сотрудничество между полицией, прокуратурой и судом до объявления лица в розыск. Уравнивать на всей территории Идаской префектуры применение более строгую меру пресечения, в отношении лиц, находящихся в розыске.
2. Определить в каждом регионе два сотрудника, основной работой которых является розыскная деятельность, и обеспечить их возможностью использования транспортного средства.
3. Найти возможности для мотивирования сотрудников, занимающих розыском и для повышения значимости данной работы внутри структуры, а также на уровне государства.
4. Организовать автоматическое сообщение об истечении срока следствия преступления от базы данных Polis сотрудникам, занимающим розыском. Также с помощью департамента гражданства и миграции получить в общую базу данных информацию на лиц, которые находятся в розыске со стороны полиции, но кто в это же время ходатайствуют документы, удостоверяющие личность.
5. Организовать обучения сотрудникам, занимающим розыском, внутри структуры, а также всей республики.

На основании вышеизложенного автор работы считает, что продуктивность и эффективность розыска во многом зависит лично от сотрудника, занимающего розыском. Многое зависит от его изобретательности, как быстро и какие возможности данные законом, он будет применять для выяснения места нахождения лица, находящегося в розыске.

Надеюсь, что внедрение выведенных предложений поможет в будущем ускорить установить место нахождения лиц, находящихся в розыске и осознать связанных с уголовным производством лиц о том, что нарушая закон, придется за это рано или поздно отвечать и однажды они всё равно будут пойманы.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Alaver, P., et al, Jälitustegevus II (Sisekaitseakadeemia, 2009), lk. 209.

Безлепкин, Б., Т. Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации (постатейный). Проспект. Москва, 2012.-752с. *Bezlepkin, B.T., 2012 Vene Föderatsiooni kriminaalprotsessi kommenteeritud väljaanne. Prospekt Kirjastus 2012;*

Eesti Vabariigi põhiseadus 28.06.1992, jõustunud 03.07.1992 RT1992, 26, 349.

Eesti Vabariigi põhiseaduse elektrooniline kommentaar kättesaadav Riigi Teataja „Viited“ alamrubriigist „PS kommenteeritud väljaanne“ 2012)

Elektroonilise side seadus 08.12.2004 jõustunud 0.01.2005; 01.01.2013 RT I, 07.11.2012,3.

Infosüsteemi Polis alamsüsteemi Kairi pidamise kord, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori 20.04.2011 käskkiri nr. 164)

Isikuandmete kaitse seadus 15.02.2007, jõustunud 01.01.2008 – RT I 2007,24,127

Jälitustegevuse seadus , 22.02.1994, jõustunud 18.03.1994 - RT I 1994, 16, 290, § 9 lg 1 p 2; § 11 lg 2 p 2.

Karistusseadustik 06.06.2001 jõustunud 01.09.2002 – RT I 2001, 61, 364.

Kergandberg, E., Pikamäe, P. Kriminaalmenetluse seadustik kommenteeritud väljaanne, Kirjastus Juura, 2012.

Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri kättesaadav <http://www.riigikogu.ee/?page=eelnou&op=ems&emshelp=true&eid=93502&u=20110321084723>

Kriminaalmenetluse seadustik, 12.02.2003, jõustunud 01.07.2004 - RT I 2003, 27, 166... RT I, 2,12.2012,10

Krediidiasutuse seadus 09.02.1999, jõustunud vastavalt §142 30.03.2012 - RT I 1992, 26, 349... RT I 29.03.2012;

Laos, S 2008. Jälitustegevuse eesmärgid ja kontroll. Akadeemia, 20/11,

Lõhmus, U. Põhiõigustest kriminaalmenetluses, Kirjastus Juura, 2012

Maksu- ja Tolliameti peadirektori käskkiri 15. detsember 2011 nr 393-P „Andmekogu „Suspect2“ põhimääruse kinnitamine“

Politsei- ja Piirivalve käskkiri 01.01.2010 nr. 50 „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“, muudetud 31.12.2012 käskkirjaga nr. 478.

Politsei- ja Piirivalve seadus 28.06.1992, jõustunud 01.01.2013 RT I, 29.06.2012,2

Politsei- ja Piirivalveamet. 2012. Schengeni infosüsteemi käsiraamat. Tallinn

Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuri põhimäärus, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori 10.10.2012 käskkiri nr. 362, 01.11.2012

VV määrus 28.12.2012 nr. 1.4-5/66

<http://pub.stat.ee/pxweb.2001/> välja otsitud 27.03.2013

<http://et.wikipedia.org/wiki/Facebook> välja otsitud 08.04.2013

Toomas Koidu (Koit) kaitsja vandeadvokaat Sulev Raudsepa kassatsioon Tallinna Ringkonnakohtu 16. Juuni 2010. A kohtuotsuse peale kriminaalasjas Toomas Koidu süüditunnistamises KarS §113; § 209 lg 1; § 199 lg 2 p-de 6 ja 8; § 201 lg 1 järgi, kriminaalasi nr. 3-1-1-78-10; Riigikohtu kriminaalkolleegium, kohtuotsus 27.10.2010, lõik 8.2

Aimar Lauri (Laur) kaitsja vandeadvokaadi vanemabi Teet Veeru määruskaebus Tallinna Ringkonnakohtu 19.aprilli 2010.a määruse peale, millega tühistati Pärnu Maakohtu 18.04.2010 määrus. Kriminaalasi nr. 3-1-1-54-10; Riigikohtu kriminaalkolleegium, kohtumäärus 18.06.2010, lõik 9.

LISAD

Lisa 1 Intervjuu A.Roosimäega

Üldandmed

Intervjueeritava nimi: **Ain Roosimägi**

Intervjueeritava ametinimetus : **Ida prefektuur Rakvere kriminaalpolitsei uurija**

Intervjueeritava ametikoht: **Inspektor**

Kaua olete tegeleenud tagaotsimisega: **1a 8 kuud**

Kas tegemist on põhitööga ja millised on Teie lisaülesanded ? Ma ei saa öelda, et tagaotsimine on minu põhitöö, pigem on tagaotsimine lisaülesanne. Põhitööna on mul kuritegude avastamine, jälitustoimingute teostamine kuritegude puhul.

Tagaotsimist korraldavad küsimused

1. Millised on esmased toimingud tagaotsimise määruse laekumisel ?

Esimesena vaatan üle, ega ei ole isikut juba teise ameti asutuse poolt kuulutatud tagaotsitavaks, ei kanna juba karistust, mis alusel kuulutatud tagaotsitavaks ja mis sanktsioon on määratud.

2. Kui kiiresti ja millistest asjaoludest lähtudes alustatakse tagaotsimine ?

Mina alustan koheselt, kui on laekunud tagaotsimise määrus ning kontrollitud üle punktis 1 nimetatud.

(juhend annab 10 päeva aega jälitusmenetluse alustamiseks).

3. Millistel alusel ja millest lähtudes otsustate jälitusmenetluse või haldusmenetluse alustamise?

Jälitusmenetlust alustan määruse saamisel, teadmata kadunute puhul peale info kontrollimist, kui on alust arvata, et isik on teadmata kadunud ja on võimalik, et tema kadumise on põhjustanud kuritegu. Haldusmenetlusega on natukene keerulisem lugu. Igat juhtumit tuleb võtta erinevalt ja vaadata üle kadunud isiku andmed, liikumised,

naabreid küsitleda e. koguda võimalikult palju infot ja seejärel otsustada haldusmenetluse alustamist. Tuleb vaadata ka isiku tausta – on ta varem ka kadunud on, millised on tema elulaad, harjumused jne.

4. Milliseid jälitustoiminguid enamasti teostate tagaotsitava tabamiseks ja milliseid teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamiseks?

Tagaotsitava tabamiseks teostatakse isiku positsioneerimine, kui on teada tema telefoninumber, mida ta kasutab. Rohkem ma ei ole ise teisi jälitustoiminguid teinud. Üldiselt teen neid väga harva. Teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamiseks, lasen esmalt meediasse üles panna isiku foto, tema kirjeldusega ja võimaliku asukohaga, samuti teen seda tagaotsitavate puhul.

5. Kuidas on korraldatud töö teadmata kadunud isiku info laekumisel. Kellele informatsioon esimesena edastatakse ?

Kui tuleb kõne juhtimiskeskusesse, siis juhtimiskeskus võtab info vastu ja peaks edastama antud info edasi piirkonnas vastava valdkonnas töötavale inimesele – kuid millegipärast see info edastamine ei tule neil kogu aeg välja. Kui on metsa kadunud isik, siis edastab juhtimiskeskus info koheselt korrakaitse politseile, kes alustab otsinguid. Kui isik pöördub kohaliku konstaablipunkti, siis eeldaks, et piirkonna konstaabel võtab vastu avalduse ja edastaks mulle.

6. Milliseid toiminguid tehakse enne haldusmenetluse või jälitusmenetluse alustamist teadmata kadunute puhul ? Kuidas see peaks Teie arvates olema korraldatud ?

Teadmata kadunute puhul kontrollitakse enne toimiku sisse viimist isiku võimalikud viibimiskohad. Esmalt tulebki kindlaks teha, kas isik on ikka kadunud või ei ja siis toimik sisse viia. Tagaotsimiskord näeb ette, et toimik alustatakse hiljemalt 5 päeva jooksul, mis on minu arust igati mõistlik.

Korralduse poolest tuleks antud toimingud suunata kohalikele konstaablile, kes kontrollib antud fakte isiku kadumisel.

7. Kas haldustoimikute pidamine tagaotsimisega tegeleva ametniku juures on õigustatud või peaks selleks olema eraldi ametnik ?

Isiklikult arvan, et haldustoimikute ei peaks tegelema tagaotsimisega tegelev ametnik. Sellised toimingud saab ära teha piirkonna konstaabel, kes on paremini kursis oma piirkonnaga.

Ida prefektuuri s tagaotsimist puudutavad küsimused:

1. Kas olemasolevate ametnike arv, kes tagaotsimisega tegelevad on piisav, kui suur oleks Teie arvates optimaalne vastavate ametnike arv ?

Lääne-Virumaal on minu arust piisav, kui tegeleb tagaotsimistega üks inimene, ei näe, et oleks vaja neid rohkem. Kuid see eeldabki ainult seda, et antud ametnik tegelebki ainult

tagaotsimistega ja mitte millegagi muuga – ei oleks seda olukorda, kus tagaotsimine on kui lisaülesanne. Maksimaalne ametnike arv Lääne-Virumaal oleks 2.

2. Kas kolme piirkonna Lääne-Virumaa, Jõhvi, Narva vahel esineb erinevusi, kui siis milliseid ?

Ei antud piirkonnas minu teada ei esine erinevusi, küll aga teiste prefektuuridega võrreldes esineb.

3. Milline on teie piirkonna eripära ja mille poolest ta erineb/ei erine teistest Ida prefektuuri teeninduspiirkondadest ?

Ida prefektuurist erineb meie piirkond teistest kohe kindlasti selliselt, et puudub Venemaaga piir. Narvast olevast piiripunktist on nii mõnigi tagaotsitav jooksu läinud Venemaale. Ei ole nii palju tagaotsitavaid.

4. Milliseid olemasolevaid andmebaase kasutate tagaotsitavate tabamiseks ja teadmata kadunud isikute leidmiseks, kas see on piisav ?

KarS, MIS, Rahvastikuregister, ÜPHIS, Suspect 2, Haigekassa, ARK -arvan, et see ei ole piisav. Tagaotsijatel võiks olla ligipääs kõikidele võimalikele andmebaasidele – oleks töö tõhusam ja efektiivsem.

5. Kas kehtiv „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“ on piisav tagaotsimise läbiviimiseks ? Kas selles esineb/ei esine puudusi ?

Seda on täiendatud ja parandatud, kuid alati jäävad sellesse sisse puudused. Tagaotsimise läbiviimiseks arvan, et on piisav – mahu poolest. Kuid loomulikult on sellel puudusid, mis vajaks täiendamist. Igapäeva elus muutuvad töökorraldused ja seoses sellega peaks muutuma ka TO Kord.

6. Kas kehtivale korrale lisaks oleks vajalik sisse viia Ida prefektuuri sisemine juhend/kord ja millistes punktides oleks seda vaja eraldi reguleerida ?

Kui antud juhend/ kord teeb minu töökorralduse lihtsamaks, siis miks mitte, kuid isiklikult arvan, et sel ei ole mõtet. Ei ole vaja kinnitada mingit sisemist korda, kui on olemas üldine. Prefektuuri siseselt peaks lihtsalt välja kujunema praktika, kes millega tegeleb. NT see, et konstaabel suudaks ise võtta inimese avalduse vastu teadmata kadunud isiku puhul, mitte ei saada teda ametniku juurde, kes antud valdkonnaga tegeleb.

7. Milliseid õigusi või võimalusi oleks lisaks vaja tagaotsimisega tegelevale ametnikule töö paremaks korraldamiseks.

Mida rohkem õigusi on tagaotsimisega tegeleval ametnikul, seda tulemuslikum on tagaotsimine. Õiguste kohapealt võib-olla niipalju, et rohkem registreeritakse.

8. Milliseid abijõudusid oleks lisaks olemasolevatele hea kaasata ja kuidas on see praegu tagatud ?

Ei oskagi öelda, milliseid abijõudusid oleks vaja. Tagaotsimine ei ole nii keeruline, et peale politsei võiks lisada täiendavaid abijõudusid. Hetkel on tihe koostöö kindlasti tolliametnikega ja piirivalvega – viimane kuulub siiski politsei alla.

9. Millised on praegu tööd raskendavad probleemid ?

Raskendavad probleemid on nimelt see, et põhitöö kõrvalt ei jõua tagaotsitavatega tegeleda. Ja tagaotsitavad, kelle asukoht on teada (välismaal), ei ole võimalik teda sealt ära tuua, sest karistus aste ei ole niivõrd suur, et justiitsministeerium või prokuratuur väljastaks EAW vahistamismääruse ja nii see tagaotsimistoimik jääbki kappi tolmu koguma.

10. Millised on Teie ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks?

Tagaotsijale anda rohkem vabamad käed – vähem kohustusi rohkem õigusi. Kui vaadata "isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord", siis antud kord räägib ainult kohustustest, mida tagaotsija peab tegema, aga mitte õigustest. Võib-olla siit ka ettepanek üldiselt, panna tagaotsimiskorda siis ametniku õigused.

Lisa 2 Intervjuu M.Vodjaga

Üldandmed

Intervjueeritava nimi - **Marika Vodja**

Intervjueeritava ametinimetus - **politseikapten**

Intervjueeritava ametikoht - **kriminaalteabetalituse juht**

Kaua olete tegelenud tagaotsimisega ametnikuna – kriminaalteabetalitusele koordineeriv roll on antud alates 2008.a, ametnikuna pole tagaotsimistoimikut alustanud ega selle raames toiminguid teostanud.

Kas tegemist on põhitööga ja millised on Teie lisaülesanded – **tegemist ei ole põhitööga**

Tagaotsimist korraldavad küsimused

1. Millised on esmased toimingud tagaotsimise määruse laekumisel – **arvestada tuleb eelkõige sellega, mis alusel ja kes on isiku tagaotsitavaks kuulutanud, kas on alust arvata, et isik hoiab tahtlikult kohtumenetlusest, kohtueelsest menetlusest või karistuse kandmisest kõrvale või on tegemist teadmata kadunud isikuga. Teadmata kadunud**

isiku puhul on teostatavad toiminguid piiratud, esmaselt otstarbekas kõneeristus väljavõte, mastieristused,

2. Kui kiiresti ja millistest asjaoludest lähtudes alustatakse tagaotsimine – **toimikute kontrollimisel olen tuvastanud, et jälitusametnik alustab tagaotsimistoimingute teostamisega kohe, praktika näitab, et kui esmased toimingud pole vilja kandnud, siis järelkontrolli teostamisel puudub süsteemsus. Tagaotsimisega seotud toimingu teostamine aga ei tähenda alati toimiku alustamist, sageli tuvastatakse isiku asukoht ning jälitusmenetlust kui sellist pole vajalik alustada.**

(juhend annab 10 päeva aega jälitusmenetluse alustamiseks).

3. Millistel alusel ja millest lähtudes otsustate jälitusmenetluse või haldusmenetluse alustamise – **teadmata kadunud isikud, kelle puhul pole alust kahtlustada, et nad on sattunud kuriteo ohvriks või jälitusmenetluslikke toiminguid isikute suhtes pole võimalik teostada üldjuhul jälitusmenetlust ei alustata sh vägivallatunnusteta leitud laibad.**

4. Milliseid jälitustoiminguid enamasti teostate tagaotsitava tabamiseks ja milliseid teadmata kadunud isiku asukohta tuvastamiseks?

Jälitustoimiku raames on tagaotsitavate tabamiseks täna abiks andmebaasid (haigekassa, piiriületuse päring jne), töö võimalike elukohtade/tuttavate kontrollimisega. Piiriületuse (VF) puhul on aga täna olemas probleem, kui tegemist EL kodanikuga, siis teda nõ andmebaasist üle ei kontrollita ning seal olev tagaotsimisstaatus jääb ametnikule teadmata. Kui isik on tagaotsitav kriminaalmenetluse raames, siis võimalik teostada pank ja järelepäringuid, see võimalus üldjuhul teadmata kadunute puhul puudub. Kõneeristused, mastieristused jt vajalikud lubatud meetmed.

5. Kuidas on korraldatud töö teadmata kadunud isiku info laekumisel. Kellele informatsioon esimesena edastatakse – **esialgselt jõuab see välijuhini, siis teostab patrull esmaseid kontrollitoiminguid, raport kontrollitulemustest MIS-i. Alaealise puhul, kes on nõ liikuva eluviisiga, hakka noorsoopolitsei tegelema. Kui nüüd tõesti isikut ei leitud, metsa pole eksinud, tegemist poel alaealisega jne, siis jõuab materjali jälitajani. Kui tegemist alaealisega, siis juhtimiskeskusel võimalus teostada viivitamatult ka positsioneerimine.**

6. Milliseid toiminguid tehakse enne haldusmenetluse või jälitusmenetluse alustamist teadmata kadunute puhul? Kuidas see peaks Teie arvates olema korraldatud – **puuduseks pangapäringute tegemine, võib-olla inimene ei tahagi, et teda leitakse, elus ja terve, aga pangakaarti kasutab jne.**

7. Kas haldustoimikute pidamine tagaotsimisega tegeleva ametniku juures on õigustatud või peaks selleks olema eraldi ametnik – **neid praktikas nii vähe, korrakaitse pole ühtegi alustanud, arvan, et see pole probleemiks.**

Ida prefektuuri s tagaotsimist puudutavad küsimused:

1. Kas olemasolevate ametnike arv, kes tagaotsimisega tegelevad on piisav, kui suur oleks Teie arvates optimaalne vastavate ametnike arv – **ametnikke peaks olema piirkonniti kindlasti kaks. Täna paljudel juhtudel puudub koostöö tagaotsimist teostava ning**

menetleja ja kriminaalmenetluses oleva jälitaja vahel. Paljusid toiminguid tehakse paralleelselt, informatsiooni ei vahetata jne.

2. Kas kolme piirkonna Lääne-Virumaa, Jõhvi, Narva vahel esineb erinevusi, kui siis milliseid – ei oska sellele küsimusele üksikasjalikult vastata.

3. Milline on teie piirkonna eripära ja mille poolest ta erineb/ei erine teistest Ida prefektuuri teeninduspiirkondadest – see küsimus kuulub samuti põhitöö tegevate ametnike vastamispädevusse.

4. Milliseid olemasolevaid andmebaase kasutate tagaotsitavate tabamiseks ja teadmata kadunud isikute leidmiseks, kas see on piisav – KAIRI, ARK; HK, RR; piiriületus, Eucaris jne. Puudub ülevaade kõikidest PPA haldusalas kasutatavatest andmebaasidest, seega ei oska öelda.

5. Kas kehtiv „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“ on piisav tagaotsimise läbiviimiseks? Kas selles esineb/ei esine puudusi – see on suhteliselt üksikasjalikult reguleeritud, samas piirkonnas võiks olla kehtestatud oma ja täpsustatud juhend.

6. Kas kehtivale korrale lisaks oleks vajalik sisse viia Ida prefektuuri sisemine juhend/kord ja millistes punktides oleks seda vaja eraldi reguleerida Vt eelmist vastust.

7. Milliseid õigusi või võimalusi oleks lisaks vaja tagaotsimisega tegelevale ametnikule töö paremaks korraldamiseks – ilmselt on probleem KAIRI tasemes, nad ei näe kogu võimalikku informatsiooni, mis KAIRI-sse on sisestatud nt Europol jne.

8. Milliseid abijõudusid oleks lisaks olemasolevatele hea kaasata ja kuidas on see praegu tagatud -

9. Millised on praegu tööd raskendavad probleemid - tagaotsija reaalselt ei saa mina kontrollima isiku asukohta ühel või teisel aadressil, ülesandeid jagatakse konstaablitele, paluma peab teisi jälitusametnikke jne, aga kõigil on oma töö. See ei peaks olema üles ehitatud palumisele, vaid kindlale töökorrale, aga seda saab jällegi vahetu juht korraldada.

10. Millised on Teie ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks – kindlasti tuleb sisse viia Ida prefektuuri eripära arvestav juhend, kus kõik oleks puust ja punaseks tehtud, määrata juhi vastutus jne.

Lisa 3 Intervjuu S.Sirohhi

Üldandmed

Intervjueeritava nimi: **Sergei Sirohhi**

Intervjueeritava ametinimetus: **uurija**.

Intervjueeritava ametikoht: **Narva kriminaalpolitsei**

Kaua olete tegelema tagaotsimisega: **8a.**

Kas tegelemine on põhitooga ja millised on Teie lisatulesanded: **põhitööga.**

Tagaotsimist korraldavad küsimused

1. Millised on esmasel toimingul tagaotsimise määruse laekumisel ?

Kontrollime andmebaasidest.

2. Kui kiiresti ja millistest asjaoludest lähtudes alustatakse tagaotsimist ?

(juhend annab 10 päeva aega jälitusmenetluse alustamiseks). **Koheselt.**

3. Millistel alusel ja millest lähtudes otsustate jälitusmenetluse või haldusmenetluse alustamise? **Vastavalt asjaoludele.**

4. Milliseid jälitustoiminguid enamasti teostate tagaotsitava tabamiseks ja milliseid teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamiseks? **Kõneeristus ja positioneerimine.**

5. Kuidas on korraldatud töö teadmata kadunud isiku info laekumisel. Kellele informatsioon esimesena edastatakse ? **Tagaotsijale.**

6. Milliseid toiminguid tehakse enne haldusmenetluse või jälitusmenetluse alustamist teadmata kadunute puhul ? Kuidas see peaks Teie arvates olema korraldatud ? **Meedia, küsitlused elukohas, töökohas.**

7. Kas haldustoimikute pidamine tagaotsimisega tegeleva ametniku juures on õigustatud või peaks selleks olema eraldi ametnik ? **ainult tagaotsijal.**

Ida prefektuuri s tagaotsimist puudutavad küsimused:

1. Kas olemasolevate ametnike arv, kes tagaotsimisega tegelevad on piisav, kui suur oleks Teie arvates optimaalne vastavate ametnike arv ? **Narvas peab 2**

2. Kas kolme piirkonna Lääne-Virumaa, Jõhvi, Narva vahel esineb erinevusi, kui siis milliseid ? **ei ole.**

3. Milline on teie piirkonna eripära ja mille poolest ta erineb/ei erine teistest Ida prefektuuri teeninduspiirkondadest ? **piiri lähedus.**
4. Milliseid olemasolevaid andmebaase kasutate tagaotsitavate tabamiseks ja teadmata kadunud isikute leidmiseks, kas see on piisav ? **jah.**
5. Kas kehtiv „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“ on piisav tagaotsimise läbiviimiseks ? Kas selles esineb/ei esine puudusi ? **käib küll.**
6. Kas kehtivale korrale lisaks oleks vajalik sisse viia Ida prefektuuri sisemine juhend/kord ja millistes punktides oleks seda vaja eraldi reguleerida ? **ei ole.**
7. Milliseid õigusi või võimalusi oleks lisaks vaja tagaotsimisega tegelevale ametnikule töö paremaks korraldamiseks. **Ei tea.**
8. Milliseid abijõudusid oleks lisaks olemasolevatele hea kaasata ja kuidas on see praegu tagatud ? **ei ole vaja.**
9. Millised on praegu tööd raskendavad probleemid ? **ei ole.**
10. Millised on Teie ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks?

Ei ole ettepanekud.

Lisa 4 Intervjuu O.Randmaaga

Üldandmed

Intervjueeritava nimi: **Olev Randmaa**

Intervjueeritava ametinimetus: **komissar**

Intervjueeritava ametikoht: **Narva kriminaalpolitsei vägivallakuritegude teenistuse vanemuurija**

Kaua olete tegelenud tagaotsimisega: **14 aastat**

Kas tegemist on põhitööga ja millised on Teie lisaülesanded: **põhitöö, lisaks operatiivvalved**

Tagaotsimist korraldavad küsimused

1. Millised on esmased toimingud tagaotsimise määrase laekumisel ?

Esimeste toimingutena kontrollin andmebaasidest tagaotsitava andmeid, kas ei ole juba tagaotsitav, milline on isiku taust.

2. Kui kiiresti ja millistest asjaoludest lähtudes alustatakse tagaotsimine ?

Kümnet päev kindlasti ei oota, kui on vajalikud dokumendid ja piisav alus olemas isiku tagaotsitavaks kuulutamiseks, siis teen seda kohe.

(juhend annab 10 päeva aega jälitusmenetluse alustamiseks).

3. Millistel alusel ja millest lähtudes otsustate jälitusmenetluse või haldusmenetluse alustamise?

Haldusmenetlust alustan siis, kui ei ole alust jälitusmenetluseks või kui teadmata kadunud isikul ei ole kaasas mobiiltelefoni, et saaks teostada kõneeristust või positsioneerimist.

4. Milliseid jälitustoiminguid enamasti teostate tagaotsitava tabamiseks ja milliseid teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamiseks?

Enamasti teostan kõneeristust ja positsioneerimist, teisi jälitustoiminguid harva. Varem tehti ka nn. „ustanovkat“ – andmete varjatud kogumist, kuid seda me teeme nüüd ise, mitte ei teosta Keskkriminaalpolitsei kaudu. Samas on minu menetluses suurt avalikkuse tähelepanu saanud „Varvara“ jälitustoimik ja seda põhjusel, et mina alustasin seoses isiku teadmata kadumisega tagaotsimise, hiljem kui leiti tema vägivallatundemärkidega laip, siis muutsin jälitusmenetluse alust ning olen seotud ka selle kuriteo avastamisega. Selles toimikus on teostatud ka kõiki jälitustoiminguid, mis seadusega üldse lubatud on, kuid selliseid toimikuid on siiski väga vähe.

5. Kuidas on korraldatud töö teadmata kadunud isiku info laekumisel. Kellele informatsioon esimesena edastatakse ?

Teadmata kadunud isikust teatatakse telefonile 110 ehk siis juhtimiskeskusele, on ka neid kes pöörduvad otse meie poole. Korrakaitse tegeleb kadunud marjuliste ja seenelistega

6. Milliseid toiminguid tehakse enne haldusmenetluse või jälitusmenetluse alustamist teadmata kadunute puhul ? Kuidas see peaks Teie arvates olema korraldatud ?

Tuleb eelkõige kontrollida tagaotsimise asjaolusid, kas tegemist on isikuga, kelle suhtes on võimalik, et on toimepandud kuritegu, kas isiku suhtes saab teostada jälitustoiminguid ja alati ei olegi mõistlik jälitusmenetlust alustada vaid tulemus on saavutatav ka haldusmenetluse käigus.

7. Kas haldustoimikute pidamine tagaotsimisega tegeleva ametniku juures on õigustatud või peaks selleks olema eraldi ametnik ?

Haldustoimikud võiksid ja peaksid olema tagaotsimisega tegeleva ametniku käes, vastasel korral kogu informatsioon valgub laiali. Tihti on haldustoimikud ja jälitustoimikud omavahel seotud ja seetõttu oleks hea kui kogu informatsioon oleks vastava ametniku käes.

Ida prefektuuri s tagaotsimist puudutavad küsimused:

1. Kas olemasolevate ametnike arv, kes tagaotsimisega tegelevad on piisav, kui suur oleks Teie arvates optimaalne vastavate ametnike arv ?

Narvas tegeleb tagaotsimisega kaks inimest ja see on selle mahu juures piisav. Samuti saab kahekesi paremini toimetada.

2. Kas kolme piirkonna Lääne-Virumaa, Jõhvi, Narva vahel esineb erinevusi, kui siis milliseid ?

Otsesid erinevusi ei näe, kui siis see, et me külgneme Venemaaga.

3. Milline on teie piirkonna eripära ja mille poolest ta erineb/ei erine teistest Ida prefektuuri teeninduspiirkondadest ?

Meie eripäraks on kindlasti piiri lähedus Venemaaga ja tagaotsitavate isikute suurem hulk ning ka see, et vähemalt 99 % tagaotsitavates on vene keel kõnelev.

1. Milliseid olemasolevaid andmebaase kasutate tagaotsitavate tabamiseks ja teadmata kadunud isikute leidmiseks, kas see on piisav ?

Andmebaaside kättesaadavus on minu arvates piisav, minul on juurdepääs ka kinnistusregistrile, kuid samas ei ole mul juurdepääsu Suspect2 andmebaasile, mis on Maksu-ja Tolliameti andmebaas, samas leiän, et see on kindlasti vajalik ning kergendab tagaotsimistööd.

2. Kas kehtiv „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“ on piisav tagaotsimise läbiviimiseks ? Kas selles esineb/ei esine puudusi ?

Erilisi puudusi ei oska välja tuua aga eelmise korra järgi otsiti tagaotsitavaid ja sealhulgas süüdimõistetuid elukoha järgi, praegu kehtiva korra järgi otsitakse neid kriminaalmenetluse järgi st. kus on kuritegu toimepandud. Ühelt poolt on see suurendanud tagaotsitavate arvu, teisest küljest jälle vähendanud.

3. Kas kehtivale korrale lisaks oleks vajalik sisse viia Ida prefektuuri sisemine juhend/kord ja millistes punktides oleks seda vaja eraldi reguleerida ?

Ei tunne vajadust veel ühe regulatsiooni järele.

4. Milliseid õigusi või võimalusi oleks lisaks vaja tagaotsimisega tegelevale ametnikule töö paremaks korraldamiseks.

Ei arva, et oleks lisaõigusi vaja, nii nagu seadus lubab nii ka seda järgime.

5. Milliseid abijõudusid oleks lisaks olemasolevatele hea kaasata ja kuidas on see praegu tagatud ?

Sõjaväelaste kasutamine on riiklikul tasemel paika pandud. Enne oli Päästeameti alluvuses üksus, keda kasutasime isikute otsimisel, kuid see kaotati ära.

9. Millised on praegu tööd raskendavad probleemid ? **Erilisi probleeme ei ole. Meil on olemas oma transpordivahend ja nii palju kui on vaja liikuda, saab tehtud, samuti on ülejäänud kollektiiv normaalne ja mingeid probleeme üksteise abistamisega ei ole.**

10. Millised on Teie ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks?

Ei oskagi ettepanekuid otseselt välja tuua.

Lisa 5 Intervjuu V.Kuznetsovaga

Üldandmed

Intervjueeritava nimi: **Valentina Kuznetsova**

Intervjueeritava ametinimetus: **komissar**

Intervjueeritava ametikoht: **Jõhvi kriminaalpolitsei üldkuritegude teenistuse vanemuurija**

Kaua olete tegelenud tagaotsimisega: **15 aastat**

Kas tegemist on põhitööga ja millised on Teie lisäülesanded: **põhitöö, lisaks operatiivvalved**

Tagaotsimist korraldavad küsimused

1. Millised on esmased toimingud tagaotsimise määruse laekumisel ?

Kõigepealt põhjalik kontroll andmebaasidest, kas ei ole kuskil vahi all ja ei viibi kinnipidamiskohas, milline on juba valitud tõkend.

2. Kui kiiresti ja millistest asjaoludest lähtudes alustatakse tagaotsimine ?

Kui saabub informatsioon ja olemasolevatest andmetest näen et isikut ei ole ja kui on tema staatus kontrollitud, siis ei ole vaja 10 päeva oodata. Olenevalt töökoormusest võib vahel võib minna mitu päeva enne kui menetluse alustan, kuid kehtib põhimõte, et mida kiiremini menetlus alustatakse seda parem on.

(juhend annab 10 päeva aega jälitusmenetluse alustamiseks).

3. Millistel alusel ja millest lähtudes otsustate jälitusmenetluse või haldusmenetluse alustamise?

Teadmata kadunute puhul näiteks kui on tegemist vanuriga, kellel ei ole telefoni kaasas, mille alusel saab jälitustoiminguid teostada, alustan haldusmenetluse. Samuti kui on alguses kohe teada, et nende isikute puhul ei ole toime pandud midagi kriminaalset. Muudel juhtudel alustan jälitustoimiku.

4. Milliseid jälitustoiminguid enamasti teostate tagaotsitava tabamiseks ja milliseid teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamiseks?

Enamasti kasutan jälitustoimingutena kõneeristusi ja positsioneerimist. Pealtkuulamist on raske teostada, kuna olen üksinda ja appi on kedagi raske saada. Selle toimingu teostamist raskenda ajaline piiratus. Samas on meil korraldatud Jõhvis nii, et kui teised üksused on oma toimingutega antud isikust huvitatud, siis saan nende abiga ka enda jälitustoimikus informatsiooni koguda. Samas tuleb kindlasti vaadata jällegi tagaotsimise asjaolusid, kui on vaja, siis teen ka pealtkuulamist aga seda siiski harva.

5. Kuidas on korraldatud töö teadmata kadunud isiku info laekumisel. Kellele informatsioon esimesena edastatakse ?

Sellega on probleeme. Kui teade tuleb juhtimiskeskusele, siis teatatakse mulle. Kui on marjuline kadunud, siis tegeleb korrakaitse. Probleem on selles, et kõik kadunute avaldused ja info saadetakse mulle. See tõstab minu töökoormust palju, vaja oleks vaja filtrit, mis selekteerib välja tõsisemad juhtumid. Samas olen rahul et mind ikka informeeritakse. Probleem on alaealiste hulkuritega, sellega peaks koheselt noorsoopolitsei tegelema.

6. Milliseid toiminguid tehakse enne haldusmenetluse või jälitusmenetluse alustamist teadmata kadunute puhul ? Kuidas see peaks Teie arvates olema korraldatud ?

Jälitustoimiku raames saab koheselt teostada erinevaid jälitustoiminguid ja võimalusi on rohkem. Haldustoimiku raames ei saa kõike teha. Kuna kõikidele juhtumitele tuleb tõsiselt reageerida, siis on juhtumeid kus vanur kadus, alustasin haldustoimiku ja hiljem sain info, et keegi võttis ta auto peale, siis tuleb ajendid ja alused muuta. See on kõik võimalik, kuid tekitab lisatööd ja kulutab aega. Muidu erilist vahet ei näe.

8. Kas haldustoimikute pidamine tagaotsimisega tegeleva ametniku juures on õigustatud või peaks selleks olema eraldi ametnik ?

Kuna tuvastamata laibad on samuti minu käes, siis oleks mõistlik ka haldustoimikud hoida selle käes kes tegeleb tuvastamise ja otsimisega, kuna tihti on need omavahel seotud ning mina kui tagaotsija oman kõige paremat informatsiooni. Probleemiks saaks siis olema kindlasti see et informatsioon ei liigu ja see võib tekitada palju probleeme. Üks ei tea, mida teine teeb. Selle kõigega ei peaks tegelema ikkagi konkreetne inimene.

Ida prefektuuri s tagaotsimist puudutavad küsimused:

1. Kas olemasolevate ametnike arv, kes tagaotsimisega tegelevad on piisav, kui suur oleks Teie arvates optimaalne vastavate ametnike arv ?

Mina tegelen Jõhvis üksinda tagaotsimisega, mul on küll inimene olemas, kes mind puhkuse ajal asendab, kuid põhiliselt olen üksinda. Ta aitab mind kui väga vaja, kuid tal on oma töö ja siis jääb temal oma töö tegemata. Arvan, et peaks olema vähemalt kaks inimest, kuna töömaht on päris suur ja lisaks on lisatööülesanded, mis võtavad palju aega.

2. Kas kolme piirkonna Lääne-Virumaa, Jõhvi, Narva vahel esineb erinevusi, kui siis milliseid ?

Rakvere kohta ma ei oska eriti midagi öelda aga Narva ja Jõhvi vahel ei ole erinevusi. Suhtleme omavahel ja eks iga üks on leidnud viisi kuidas tagaotsimist paremini läbi viia. Seadust peame kõik järgima.

3. Milline on teie piirkonna eripära ja mille poolest ta erineb/ei erine teistest Ida prefektuuri teeninduspiirkondadest ?

Meie piirkonna tagaotsitavatest moodustab 75 % on venekeelt kõnelev tagaotsitavate arv. Teiseks eripäraks on meil Peipsi järv, kus käiakse kalal ja seetõttu on juhtumeid, kus inimene jääb veekogul kadunuks.

4. Milliseid olemasolevaid andmebaase kasutate tagaotsitavate tabamiseks ja teadmata kadunud isikute leidmiseks, kas see on piisav ?

Suureks mureks on teadmata kadunud isikute kohta andmete saamine pankadest. Tahaks pankadega kokku leppida, et ka jälitustoimiku raames saaks informatsiooni, kriminaalmenetluse raames probleeme ei ole. Teised andmebaaside juurdepääsud on mul olemas. Suspect2 on mul ka. Sain sellel aastal ka haigekassa juurdepääsu.

5. Kas kehtiv „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja laipade tuvastamise kord“ on piisav tagaotsimise läbiviimiseks ? Kas selles esineb/ei esine puudusi ?

Haldustoimiku puhul on jäänud arusaamatuks, et kui ekspertiis tuvastab, et leitud luud on olnud maetud juba 50 aastat tagasi, siis millise ajendi alusel saab toimiku lõpetada. Muidu sobib.

6. Kas kehtivale korrale lisaks oleks vajalik sisse viia Ida prefektuuri sisemine juhend/kord ja millistes punktides oleks seda vaja eraldi reguleerida ?

Ma ei oska öelda, mis näiteks Lõuna prefektuuri sisemises juhendis veel lisaks on, ma arvan, et sellest korras piisab. Kuna Ida prefektuuris on tagaotsimisega tegelevate ametnike arv väike, siis ei ole vajadust nende töö reguleerimiseks lisakorda või juhendit sisse viia. Sisemine juhend oleks vajalik nendes piirkondades, kus tagaotsimisega tegelevate ametnike arv on suur või kui tagaotsimine on kategooriatena jaotatud erinevate üksuste vahel.

7. Milliseid õigusi või võimalusi oleks lisaks vaja tagaotsimisega tegelevale ametnikule töö paremaks korraldamiseks.

Ei tahaks et antaks veel eraldi õigusi, piisab nendest mis on. Ikka ja jälle on suureks probleemiks pangapäringud. Arstidega koostöö sujub ja probleeme ei ole.

8. Milliseid abijõudusid oleks lisaks olemasolevatele hea kaasata ja kuidas on see praegu tagatud ?

Kaitsevägi ja Üksikjalaväe pataljon on koguaeg olnud abis, lisandunud on vabatahtlikud. Kui pöörduda, siis rahvas tuleb appi. Eriti on seda olnud märgata vanurite ja laste puhul. Helikoptereid saab kasutada aga on olnud juhtumeid, kus inimene on kadunud ja kopterit on vaja aga mingil põhjusel seda kasutada ei saa. Tuukrite kasutamisega probleeme ei ole. Laibakoera ei saa alati. 3-4 juhul on olnud koera saamisega probleeme. Kohapeal sellist võimalust ei ole. Ehk koolitatakse neid rohkem juurde.

9. Millised on praegu tööd raskendavad probleemid ?

Probleemiks on kindlasti see, et tegelen tagaotsimisega üksinda ja minu tööülesanneteks on lisaks kriminaalmenetluse raames tagaotsitavate isikute ja teadmata kadunud isikute asukoha tuvastamine ka tuvastamata laibad. Lisaks on minu tööülesanneteks operatiivvalvetes käimine ja esmaste menetlustoimingute tegemine. Hiljem annan materjalid üle isikuvastaste kuritegude teenistusele. Probleemiks on ka see, et minul ei ole ettenähtud konkreetset transpordivahendit, seega pean seda küsima. Samuti pean paluma kolleegide abi, kui on vaja kedagi kinni pidada või konvoeerida. Käin ka ise tagaotsitavaid isikuid teistest piirkondadest ära toomas.

10. Millised on Teie ettepanekud Ida prefektuuris tagaotsimise paremaks läbiviimiseks?

Põhiliselt on kõik olemas, põhiline on ajaprobleem. Praegused tingimused ja võimalused on kindlasti suuremad. On üleüldine inimeste ja kaadri puuduse probleem ja kui selle saaks kuskil kõrgemal pool lahendatud, siis oleks ka töö tulemused paremad.

Lisa 6 Intervjuu K.Perega

Üldandmed

Intervjueeritava nimi - **Kalmer Pere**

Intervjueeritava ametikoht – **talituse juht**

Intervjueeritava struktuuriüksus – **Rakvere kriminaaltalitus**

Milline on otsene kokkupuude tagaotsimisega seotud teemadega –**üksuse töö juhtimine, milles üheks ülesandeks on ka kriminaalmenetluses kõrvalehoidvate isikute tagaotsimine, samuti teadmata kadunud isikute otsimine ja tundmatute laipade tuvastamine.**

1. Kuidas on korraldatud tagaotsimise tööliini juhtimine ?

Toimib üldjuhtimise printsiibis. Üksuses on määratud konkreetne töötaja ja tema puudumisel asendustöötaja, kes igapäevaselt põhitööna tegelevad isikute tagaotsimisega. Üksuse juht teostab igapäevast teenistuslikku järelevalvet. Keerukamate ning ressursimahukamate juhtumite juures kaasab põhitöötajale lisajõudusid samast üksusest või vajadusel ka teistest üksustest.

Ideaalist on asi muidugi kaugel, kuid olemasolevate inim- kui materiaalvahenditega on saavutatud optimaalne tasakaal. Rakendatakse teadaolevat parimat praktikat ning lisaressursi tekkimisel ollakse koheselt nõus seda ka tagaotsimise tööliini juurde andma. Juhtimine on paindlik ja töökorraldus dünaamiline, nii, et kui strateegilises või taktikalises juhtimises midagi muudetakse (näit. Siseministeriumi või PPA üldjuhtimistasandis, siis saab selle viia lähipäevade jooksul kohe operatiivtasandile nõ pöllule)

Samas peame jääma realistideks. Näiteks momendil otsime taga 22- teadmata kadunud inimest ning vanim teadmata kadumise juhtum, millega momendil tegeleme on 1994a. Peale teadmata kadunute otsime tänase päeva seisuga taga veel 44-inimest, kes hoiduvad kõrvale kriminaalmenetlusest. Siia on arvatud kokku need inimesed, kes hoiduvad kõrvale kohtumenetlusest kui kohtueelsest menetlusest. Näitena võib tuua, et 2012a 12 kuuga tabati Rakvere kriminaaltalituse töötajate poolt 57 isikut, kes olid mingil põhjusel otsimises.

2. Kirjeldage, kuidas Teie kasutuses olevad andmekogude juurdepääsud tagavad tagaotsimise teostamist ?

Meie käsutuses olevate andmebaasidega käib igapäevane töö. Baasidest otsime ja kontrollime infot, mis võib viia otsimises olevate isikute asukoha tuvastamisele ja nende tabamiseni või viib täiendava infoni, mille alusel saame inimeste otsingut kindlatele otsimisversioonidele fokuseerida. Samuti kogume andmebaasidest info, kust kohast otsinguid alustame ja selgitame välja isikute ringi, kellelt lisainfot hangime ning millises järjekorras jne.

Igapäevane praktika näitab, et kõige kergemini on tabatavad kohtumenetlusest hoiduvaid isikud. See on seetõttu, et kohtud ise otsingutega ei tegele ja kui isik ei ilmu kohtu kutsel kohale, siis osad isikud kuulutatakse kohtu poolt väga kergekäeliselt tagaotsitavaks, tegemata eelseiret kõrvalehoiduvate isikute lähedastelt nende võimaliku asukoha kohta.

Igapäevasest töökogemusest võib öelda, et enamus tagaotsimisse minevaid isikuid on meessoost, kriminaalselt kõige aktiivsemas vanuses ja reeglina on nende emadele alati teada, kus nende poeg on või võiks olla. Eelmisest aastast meenub vähemalt 5 sellist juhtumit, kus tagaotsija saab kohtust tagaotsitavaks kuulutamise määruse ja juba samal päeval peetakse isik tagaotsimistööd tegeva ametniku poolt kinni.

3. Kas kogu tagaotsimise korraldus peaks olema kriminaalpolitsei pädevuses sh. haldustoimikud?

See on maitse asi. Üheltpoolt viib liigne otsimistöö killustatus kriminaalpolitsei ja korrakaitsepolitsei vahel (sisuliselt sama tööd teevad erinevad inimesed erinevates üksustes) selleni, et kaob ära ühtne ülevaade kogu otsimistööst, selge käsuliin ja vastutusahel.

Samas jälle, kui tagaotsimisega tegelevad näiteks nii piirkonnakonstaablid kui kriminaalpolitseiüksused, siis kui kusagil üksuses on momendil vabu inimesi (näit. korrakaitstes, piirivalves), kes saaksid oma põhitöö kõrvalt ka tagaotsimist läbi viia ja vähendada tagaotsimistööd põhitööna tegevate inimeste töökoormust, kellel on tööd momendil ülejõu, siis lõpptulemuseks võib olla see, et sisuliselt on otsimistöösse reaalselt rohkem inimesi kaasatud ja tabatakse selle tulemusena rohkem otsimises olevaid isikuid.

Mulle isiklikult sümpatiseerib otsimistöö määramine konkreetsele üksusele, kel on seaduslikud võimalused ning inim-kui materiaaltehniline võimekus läbi viia kõiki tegevusi, mis seadusandja on politseile andnud isikute otsimise ja seire töös. Ehk siis mina näen, et kogu otsimise töö peaks olema koondunud kriminaalpolitsei üksustesse.

Põhjendage oma seisukohta.

Hindan konkreetset, ühtset ja parima taktika ning meetodite kasutamist kogu otsimistöös tervikuna. Teatavasti valitakse otsingute läbiviimiseks üldjuhul politsei haldustegevus ehk viiakse sisse haldustoimik. Seda tööd saavad tõesti teha kõik

politseinikud. Kuid kui ilmnevad asjaolud, et otsimistöös on vaja kasutada operatiivjalituslikke meetodeid, siis tuleb otsingud üle anda kriminaalpolitseile. Siin võivad tekkida huvidekonfliktid nii inimeste kui üksuste vahel, kui informatsiooni puudulikkus õige ajal õige otsuse vastuvõtmisel.

See kokku võib takistada isikute otsimises parima praktika rakendamist, kuna korrakaitseüksustel puudub jälitustöö osas nii teave, kui kogemus. Tagajärjeks võib olla see, et pealtnäha inimese kohtust kõrvalehoidumise või teadmata kadumise taga võib olla hoopis tema vastu või tema lähedaste vastu suunatud kuritegu, kadunud isiku enda poolt sooritatavad uued kuriteod vms. Ehk siis, süsteem toetab valikulist lähenemist nende juhtumite osas, kus kriminaalpolitsei kohene sekkumine on hädavajalik ning kohustuslik. Kui kriminaalpolitsei on otsimisega seotud algusest peale, vastutab ta otsimises parima praktika rakendamisest algusest peale. Ning ei saa pageda näiteks selle taha, et korrakaitse ei andnud juhtumit õigeaegselt üle või ei edastatud kogu infot või suure töökoormuse tõttu ei saanud kriminaalpolitsei asjaga kohe tegeleda (näiteks siis, kui asutuse põhimääruses on kirjas, et kripo võtab otsimistööst osa ainult nendel juhtudel, kui otsimistöega võib seotud olla midagi kriminaalset, seega sisuliselt ei oleks tegemist kriminaalpolitsei põhitööga, siis saab selle jätta põhimõtteliselt lisäülesandeks, millega kripo tegeleb kui põhitööst aega ja inimesi üle jääb) vms.

4. Millised on tagaotsimisülesande täitmist takistavad tegurid ? Millised oleksid lahendused nende takistuste kõrvaldamiseks ?

Üks probleem on näiteks teadmata kadunud isikute otsimisega. Nimelt osad teadmata kadunud isikud on mingil põhjusel ise tahtnud ära kaduda ja lähedastega suhted katkestada. Isiku asukohta oleks võimalik kindlaks teha näiteks selgitades välja tema finantstehingute tegemise kohad, kuid finantsasutused väljastavad politseile nende valduses olevaid andmeid üksnes kriminaalmenetluse olemasolul, nii nagu on see kehtestatud seadusega . Teadmata kadumise korral, kui puudub selge alus kriminaalmenetluseks ja kriminaalmenetlust ei alustata, siis politseil jäävad finantsasutustel andmed isiku asukoha tuvastamiseks saamata. Seega tuleks muuta seadust, et seoses isiku teadmata kadumisega peaks finantsasutustel olema kohustus politseile andmeid siiski väljastada.

5. Millised on Teie ettepanekud kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimise paremaks läbiviimiseks ?

Et kohtunikel ja prokuröridel oleks kohustus enne isiku tagaotsitavaks kuulutamist teostada isiku kohta nõ eelseire. Kasvõi helistavad politseisse tagaotsimistööd tegevale isikule ja paluvad kindlaks teha isiku võimalik asukoht. Kui see on meile teada, pole ju vaja inimest kohtu poolt tagaotsitavaks kuulutada.

6. Milline on üldine hinnang Ida prefektuuris tagaotsimise tulemuste ja läbiviimise kohta ?

Kogu prefektuuri tagaotsimistöole hinnangut ei anna. (Meenub aastatetagune juhtum, kus üks Ida –Virumaalt pärit tagaotsitav sooritas rakse kuriteo Haabersti linnavalitsuses ja selle tõttu astus ametikohalt tagasi Ida prefektuuri kriminaalbüroo juht.) Saan öelda hinnangu ainult oma alluvate osas. Sellise isikkoosseisu ja materiaaltehniliste vahendite juures on hinnang tööle hea. Kuna selle töö eestvedajad on

võtmetähtsusega, siis töötulemus tervikuna sõltubki tagaotsimistööd tegevatest ametnikest. Meeletult oluline on nende ametnike kaasamisoskus. Kaasata vajadusel otsingutesse nii kolleegid omast üksusest, tsentraalsetest kriminaalpolitseiüksustest kui korrakaitsepolitseist. Samuti vajadusel kaasata vabatahtlikud, avalikkus, meedia, sotsiaalmeedia jne. Kui nendel võtmeisikutel on initsiatiiv ja hea kaasamisoskus, siis on sisuliselt pool tööd isiku leidmiseks juba tehtud.

Lisa 7 Intervjuu R.Klaosiga

Üldandmed

Intervjueeritava nimi – **Rauno Klaos**

Intervjueeritava ametinimetus –

Intervjueeritava ametikoht - **Ida prefektuuri kriminaalbüroo büroo juht**

Milline on otsene kokkupuude tagaotsimisega seotud teemadega- **Antud valdkond kuulub kriminaalbüroo põhiülesannete hulka**

1.Kuidas on korraldatud tagaotsimise tööliini juhtimine ?

Kriminaalbüroo teenindatav territoorium on jaotatud kolme piirkonda (Rakvere, Jõhvi, Narva), mida teenindavad kriminaaltalitused. Igas kriminaaltalituses on tööl üks ametnik, kelle põhiliseks tööülesandeks on tegeleda talituse menetluses olevates ja menetletud kriminaalasjades kahtlustatavate, süüdistatavate, kannatanute, tsiviilkostjate ja tunnistajate ning teadmata kadunute tagaotsimisega. Lisaks veel teiste asutuste poolt edastatud tagaotsimised (kohus, prokuratuur jms), mida teostatakse vastavalt teeninduspiirkonnale. Lisaks territoriaalsusele, tegelevad tagaotsimisega ka teised kriminaalbüroo talitused, vastavalt siis konkreetse struktuuriüksuse menetluses olevates ja menetletud kriminaalasjades. Erisus on tagaotsimistega teadmata kadunud isikute osas, kus on alust kahtlustada, et nad on sattunud kuriteo ohvriks, sellistel juhtudele tegeleb üldjuhul antud tagaotsimisega organiseeritud ja raskete kuritegude talitus. Alluvuspädevuse muutmise otsustab kriminaalbüroo juht. Igapäevase tagaotsimise juhtimine kriminaalbüroo struktuuriüksustes toimub läbi struktuuriüksuse juhi. Lisaks sellele, on kriminaalbüroos põhimäärusega pandud paika ka talituste ülene tagaotsimistega seotud tegevuste järelevalve ja koordineerimine, mis on alates oktoober 2012 (10.10.2012 käskkiri nr 362) määratletud kriminaalteabetalituse ühe põhiülesandena: tagaotsitavate ja teadmata kadunud isikute otsimise korraldamine ja koordineerimine prefektuuris. Varasemalt oli antud ülesanne organiseeritud ja raskete kuritegude talituse.

2. Kirjeldage, kuidas Teie kasutuses olevad andmekogude juurdepääsud tagavad tagaotsimise teostamist ?

Täna on tagaotsimisega tegelevatele ametnikele tagatud juurdepääsud vajalikele andmebaasidele. Elektroonselt on võimalik tuvastada isiku poolt meditsiinasutuste külastamist, võimalikke piiriületusi (kui pole tegemist Schengeni liikmesriigi kodanikuga) ja dokumentide aegumisi ID-kaart, pass, juhiloa. Osaliselt on võimalik ka rahvastikuregistrist isikuga seotud tegevusi tuvastada. Ida puhul on regiooni eripäraks Schengeni välispiir ja piirnevus Venemaaga ning piirkonna rahvuslik koosseis. See kõik oluliselt raskendab tagaotsimisega seotud tegevusi, eriti Ida-Virumaal. Kuna oluline osa elanikkonnast on kas Venemaa kodanikud või määratlemata kodakondsusega, siis on raskendatud nende isikutega seotud tegevuste ja liikumiste tuvastamine. See eeldaks tihedat koostööd ja infovahetust naaberriigiga, mis aga tänastes oludes on erinevatel põhjustel piiratud (viisade andmine meie ametnikele, poliitilised otsused, riikidevahelise fikseeritud koostöökokkulepete puudumine jne). Regioonis omab tagaotsimisega seoses olulist rolli ka kodakondsus- ja migratsioonibüroo ning piirivalvebüroo kasutuses olevate andmebaaside kasutamine, andmekvaliteet ning andmete kaasajastatus. Negatiivse näitena võib tuua olukorra, kus tagaotsitav isik saab politseimajast (KMB-st) kätte uued dokumendid, samas puudub aga teenindussaali töötajal juurdepääs andmebaasidele, et kontrollida, kas isik ei ole tagaotsitav.

1. Kas kogu tagaotsimise korraldus peaks olema kriminaalpolitsei pädevuses sh. haldustoimikud?

Alates 2013 aastast ei ole teadmata kadunud isikute otsimine enam otseselt seotud kriminaalpolitseilise tegevusega. Antud töökorralduse osas on raske ühest hinnangut anda, sest eelkõige sõltub see konkreetsest ressursist, mis kuskil üksuses on. Ideaalne oleks, kui see valdkond oleks kõik kriminaalpolitsei käes, kuid see eeldaks ka piisavalt töötajaid. Selline korraldus aitaks tagada seda, et toimub pidev teadmata kadumise juhtumite seire, et ükski juhtum ei jääks lahenduseta ja arvestuse pidamise üle oleks konkreetne vastutaja. Loogiline oleks võtta kriteeriumiks see, et jälitusmenetluse väline menetlus (haldus) oleks korrakaitse teema. Selline lahendus aga eeldaks korrakaitseametnikelt ka vastavat eriettevalmistust ning suuremaid juurdepääsuga seotud õigusi andmebaasides olevale informatsioonile. Tänapäevase korralduse kohaselt reageeribki ju esmaselt korrakaitsepolitsei teadmata kadunud isikute otsimisele nt seenelised, haiglast omavoliliselt lahkunud, erikoolidesse mitte ilmunud alaealised jne. Alles pärast sisulisi otsinguid ning naabrite ja omaste küsitlusi antakse materjalid üle kriminaalpolitseile. Praktikas esineb aga juhtumeid, kus hilisemalt tuvastatakse, et teadmata kadunud isik on tapetud. Sellise tulemini jõudmiseks on aga üldjuhul vajalik kasutada jälitustegevuse võimalusi. Kuigi tänane PPVS näeb ette teoreetilised võimalused kõnedeeristuseks ja veel mõneks toiminguks, ei ole see piisav. Eriti oluline on siin korrakaitse ja kriminaalpolitsei koostöö just esmasel reageerimisel, et võimalikult varases faasis selgitada, kas tegemist võib olla kuriteoga või mitte ning proovida tuvastada ajendi ja aluse leidmisele võimaliku kriminaalmenetluse alustamiseks. Hilisemalt nn sündmuskohta taastada või siis tõendamiskõlbulikke jälgi leida on raskendatud.

4. Millised on tagaotsimisülesande täitmist takistavad tegurid ? Millised oleksid lahendused nende takistuste kõrvaldamiseks ?

Tagaotsimist pärsib see, et pankadesse pole võimalik haldus/tagaotsimistoimiku raames päringuid teostada (pangasaladus). Samas on just antud päringuga saadav informatsioon tihti oluline, sest annab ülevaate kadunud isiku viimastest tegevustest, käitumisest ja tuvastatavast asukohast. Teiseks tuleks reguleerida ära antud teema osas, mis puudutab isikute teadmata kadunuks kuulutamist sugulaste/ kolmandate isikute õigustatud huvi korral, kuigi isik tegelikkuses polegi kadunud. Nüüd avaldajale teadmata kadunud andmete asukoha avaldamisel peame temalt saama nõusoleku avalduse teinud isikutele andmete avalikustamiseks nõusoleku saamiseks.

Tagaotsimistega seoses on oluline roll andmekvaliteedil, mis eeldab seda, et kogu andmebaasides oleva tagaotsimisega seotud informatsioon on täielik, uuendatud jms. See aitaks vältida juhtumeid, kus isiku tagaotsimine ei ole kas operatiivselt andmebaasidesse kantud või siis jäetud mingil põhjusel peale vajaduse äralangemist maha võtmata. Need puudused võivad aga tuua kaasa isiku suhtes tehtud ebaõiged otsused. Eraldi teema on muidugi ka andmebaaside töökindlus.

Kindlasti on tagaotsimise korraldamine ja selle efektiivsuse võimalused prefektuuriti erinevad ja sõltuvad regiooni eripäradest. Ida puhul on regiooni eripäraks Schengeni välispiir ja piirnemine Venemaaga ning piirkonna rahvuslik koosseis. See kõik oluliselt raskendab tagaotsimisega seotud tegevusi, eriti Ida-Virumaal. Kuna oluline osa elanikkonnast on kas Venemaa kodanikud või määratlemata kodakondsusega, siis on raskendatud nende isikutega seotud tegevuste ja liikumiste tuvastamine. See eeldaks tihedat koostööd ja infovahetust naaberriigiga, mis aga tänastes oludes on erinevatel põhjustel piiratud (viisade andmine meie ametnikele, poliitilised otsused, riikidevahelise fikseeritud koostöökokkulepete puudumine jne).

5. Millised on Teie ettepanekud kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimise paremaks läbiviimiseks ?

Tagaotsimine kui politsei üks põhitegevusi, peaks olema rohkem väärtustatud. Täna on olukord kahjuks selline, et tihti teevad seda tööd ametnikud, kes on organisatsiooni kas vahetult sisenenud või siis on see pensionieelne tegevus. Kuna erinevate ametikohtade ja tegevuste hindamiste käigus ei ole antud tegevust oluliselt väärtustatud, pole see eriti atraktiivne töökoht. Juhtidele tekitab kohati ka raskusi nende ametnike motiveerimine ja töötulemuste hindamine. Vajadus oleks suurendada ametnike pädevuse tõstmist läbi üleprefektuuriliste koolituste ja ühistegevuste. Arenev ühiskond ja infotehnoloogilised võimalused annavad täna tagaotsimisega tegelevale ametnikule oluliselt suuremaid võimalusi (sotsiaalmeedia, kontod sotsiaalvõrgustikes jms), kuid eeldavad ka suuremaid teadmisi, et neid kasutada. Seega oleks täna kõige suurem väljakutse tagaotsimisega seotud ametnike täiendkoolituse süsteemi loomine, inimeste motiveerimine jms.

6. Milline on üldine hinnang Ida prefektuuris tagaotsimise tulemuste ja läbiviimise kohta ?

Üldist hinnangut anda on raske, seda peaks tegema kõrvalseisja. Eelnevalt olen juba toonud välja regiooni eripärast tingitud erisused. Seega ei saa täna ühistel alusel hinnata ametnikke, kes töötavad näiteks Narvas või Saaremaal. Hinnang on see, et täna

ametnikud panustavad olemasoleva ressursi piires ja teevad seda tööd hästi. Igasugune efektiivsuse tõus saab toimuda ainult läbi ametialase pädevuse, panustatava ressursi ja ka nn hea õnne olemasolu tulemusena. Kindlasti on väljakutseks lahkunud ametnike asendamine.

Lisa 8 Intervjuu S.Eelmäe

Üldandmed

Intervjueeritava nimi – **Sergo Eelmäe**

Intervjueeritava teenistusaste– **politseikaptän**

Intervjueeritava ametikoht - **juhtivkriminaalametnik**

Milline on otsene kokkupuude tagaotsimisega seotud teemadega ?

Tagaotsimise valdkonna koordinaator PPA-s.

1. Kuidas on korraldatud tagaotsimise tööliini juhtimine ?

PPA siseselt on tagaotsimise ülesande täitmine määratud struktuuriüksuste põhimäärustega. Prefektuuride põhimäärustega on kinnitatud tagaotsitavate ja teadmata kadunud isikute otsimist korraldavate ja koordineerivate üksustena kriminaalbürood. PPA põhimäärusega on alates 01.11.2012 kinnitatud Keskkriminaalpolitsei kriminaalteabe büroo struktuuriüksuste töö korraldaja ja koordineerijana. PD 31.12.2012 nr 478 kinnitatud lisa 1 „Isikute otsimise ja seire ning tundmatute isikute ja surnukehade tuvastamise kord“ reguleerib muuhulgas otsimise põhimõtted, piiritleb toimingud, arvestuse pidamise, korraldava ning teostava struktuuriüksuse, dokumenteerimise ning rahvusvahelise koostöö.

2. Kirjeldage, kuidas Teie kasutuses olevad andmekogude juurdepääsud tagavad tagaotsimise teostamist?

Juurdepääsud jagunevad PPA sisesed, välised ja rahvusvahelised. PPA sisesteks on ligipääsud PPVS-s nimetatud politsei andmekogudele. Andmekogudele juurdepääs antakse rakenduse kaudu, mis on loodud vastavaks ametniku poolt täidetava tööülesande täitmiseks vajaminevaga. Täidetava tööülesande järgi võib rakenduste spetsiifikat jaotada: piirikontroll (PKIS), juhtimiskeskus (OPIS), väärteomenetlus (MIS), kriminaalmenetlus (MIS), jälitus (KAIRI). Tagaotsimise seadmine toimub MIS kaudu. Tagaotsimise peamine erisus vajadusele infole juurdepääsu ulatuse osas seisneb selles, et seda ei ole võimalik piiritleda tõendite hankimiseks vajamineva ulatusega ega ka mingi kindla haldustoimingu teostamiseks vajaminevaga. Tagaotsimisülesande edukaks realiseerimiseks võib paljudel juhtudel vajalikuks osutada päringute piiranguteta esitamine kõigisse eksisteerivatesse andmekogudesse ja registritesse. Kõigi päringute realiseerimine kasutatava rakenduse kaudu ei ole alati otstarbekas või on

piiratud andmekogu või registri pidamise eesmärgist tulenevalt. Ametnikel on võimalik taotleda ligipääsud põhilistele andmekogudele nagu POLIS, Interpol, EUCARIS ning POLIS kaudu Rahvastikuregister, VangIS, Karistusregistri infosüsteem, Haigekassa infosüsteem, Maksu- ja Tolliameti infosüsteem, Maanteeameti infosüsteem jne. Neile registritele ja andmekogudele, millele ametnikule juurdepääsu elektroonseteks päringuteks vahetult või POLIS rakenduste kaudu ei võimaldata esitatakse päringud kirjalikus vormis või tugiisiku kaudu. Võrreldes teiste riikidega võib hinnata andmetele ligipääsu tagaotsimisülesande teostamiseks väga heaks, seda nii elektroonsete töövahendite olemasolu kui ka andmekaitse piirangute mõttes.

3. Kas kogu tagaotsimise korraldus peaks olema kriminaalpolitsei pädevuses sh. haldustoimikud? Põhjendage oma seisukohta.

Tagaotsimise koordineerimine ja korraldamine määruse täitmiseks on selgelt kriminaalpolitsei ülesanne ning peaks seda olema ka edaspidi, sest valdkonnast sõltub otseselt kriminaalmenetluse edukus või kriminaalmenetluses määratud karistuse täideviimine. Siin ei ole vahet kas tagaotsimisülesande täitmiseks tekkis vajadus ja võimalus jälitustoimingute teostamiseks. Tagaotsimistoimik võib sageli sisaldada piiratud tasemega riigisaladust ka juhul kui ei ole teostatud jälitustoiminguid ning avatud jälitustoimikut, mis omakorda seab ka piirangud ülesande delegeerimisele väljapoole kriminaalpolitseid. Analoogia tagaotsimistoimikus sisalduvatele dokumentidele kehtivate piirangute kohta kehtib ka teadmata kadunud isiku otsimise dokumenteerimisel (kaastööteated, kirjavahetus välisriikidega ja muu teadmata kadunud isiku otsimiseks vajalik dokumentatsioon, mis on piiratud riigisaladusega, näiteks võib olla selleks mõningatel juhtudel teadmata kadunud isiku tööd ja tööalaseid seoseid puudutav õiend). Hetkel on pooleli PPA ja struktuuriüksuste põhimääruste muutmise menetlus, millega soovitakse teadmata kadunud isikute otsimise korraldamine ja koordineerimine üle anda korrakaitsepolitseile. Siinkohal ei tuleb eelnimetatud kitsendusi arvestada.

4. Millised on tagaotsimisülesande täitmist takistavad tegurid? Millised oleksid lahendused nende takistuste kõrvaldamiseks?

Prefektuuriti on töö korraldatud erinevalt ning kohalikke olusid silmas pidades parima lahenduse leidmise huvides on prefektuuridele antud otsustamisvabadus näiteks selles, kas rakendada spetsialiseerunud ametnikke või hajutada tagaotsimine kõigi struktuuriüksuste vahel. Olulisimaks takistuseks võib pidada ühele ametnikule langeda võivat ülesannete paljusust, millest tulenevalt satub tagaotsimine prioriteedilt madalamasse astmesse (tagaotsimisega konkureerivateks võivad olla toimingud käimasolevas aktiivses menetluses kui tagaotsimine ei ole samas menetluses, konvoeerimine jms). Vähetähtsaks ei saa pidada ka tõrkeid infosüsteemi töös, mis võib takistada normaalset tööülesande sooritust kohati isegi mitu tundi.

5. Millised on Teie ettepanekud kriminaalmenetlusega seotud tagaotsimise paremaks läbiviimiseks ?

- **Prefektuurid võiks säilitada ametnikud, kelle põhiülesanne on tagaotsimise teostamine;**
- **Regulaarselt läbi viia tagaotsimisalaseid koolitusi/infopäevi, kas iseseisvana või planeeritud infopäeva ühe osana;**
- **Süsteemse järelevalve tugevdamine nii prefektuuri siseselt kui üleriigiliselt.**

6. Milline on üldine hinnang Ida prefektuuris tagaotsimise tulemuste ja läbiviimise kohta?

Juulis 2012 läbi viidud POLIS andmekogu andmekvaliteedi kontrolli tulemusel selgus, et Ida prefektuuris on aktiivsena avatud terve hulk toimikuid, mille aluseks olev kriminaalmenetlus on suure tõenäosusega aegunud. Avastati ka, et initsiaatori lahkumisel töölt või ümberpaiknemisel struktuuris ei ole tagaotsimisülesande üleminekut POLIS-s korrektselt fikseeritud. Nimetaud märkused puudutasid valdavalt Jõhvi tagaotsimist. Narva ja Rakvere puhul leidsid mõned üksikud tähelepanekud. Hetkel on käivitamata analüüs tagaotsimise kestvuse ja kasutatud meetodite kohta, millest tulenevalt ei saa anda üldinfot tagaotsimise efektiivsuse kohta. Dokumenteerimise kvaliteedilt paistab Rakvere positiivsest küljest silma ning asjad tunduvad korras olevat ka Narvas. On kahetsusväärne, et peale tagaotsija pensionile jäämist ei ole allesjäänud tagaotsijale seni partnerit leitud. Nagu mainitud Ida prefektuuri täpsem analüüs on veel ees ning hinnangute andmine seetõttu ennatlik

LISA 9. Ajavahemikul 2011 – 2012.a. Ida Prefektuuri Rakvere kriminaalalitus poolt lõpetatud tagaotsimistoimikute analüüs

Jälitustoimiku nr.	Alustamise kuupäev	Tagaotsimise põhjus	Kelle poolt	Valitud tõkend tabamisel	Läbiviidud jälitustoimingud/ jälitusinfo	Läbiviidud menetlustoimingud/muud toimingud/info	Isik tabatud	Lõp. kuupäev
112400123	15.03.2011	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Jõhvi Kohtumaja	vahistamine	kaastööteade	-	Muu toiminguga	10.11.2011
1124000008	07.01.2011	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	-	Tagaotsimisülesanne	Leitud surnuna	18.04.2011
1124000327	18.07.2011	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	-	Läbiotsimine	Läbiotsimise käigus	01.09.2011
1124000534	25.11.2011	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Rakvere kriminaalalitus	Vahistamine	kaastööteade	-	Kaastööteate alusel	08.12.2011
1124000220	06.05.2011	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Rakvere kriminaalalitus	Vahistamine	-	Ametiasutuse informatsioon	Ametiasutuse informatsioon	06.10.2011
1224000173	26.04.2012	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	vahistamine	kaastööteade	-	Isik kinnipeetud kaastööteate alusel	04.07.2012
1224000174	26.04.2012	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	Kaastööteade	KRB info	Isik kinnipeetud	03.08.2012
1124000463	25.10.2011	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	Kaastööteade; JTS § 12 lg 1 p 3- KrMS § 115	-	Isik kinnipeetud jälitustoiminguga	11.06.2012

Jälitustoimiku nr.	Alustamise kuupäev	Tagaotsimise põhjus	Kelle poolt	Valitud tõkend tabamisel	Läbiviidud jälitustoimingu d/ jälitusinfo	Läbiviidud menetlustoimingud/muud toimingud/info	Isik tabatud	Lõp. kuupäev
1124000500	09.11.2011	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Ringkonnaprokuratuur	Vahistamine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud kaastööteate alusel	14.09.2012
1124000569	08.12.2011	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud kaastööteate alusel	11.01.2012
1224000004	03.01.2012	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Rakvere kriminaalpolitsei	Vahistamine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud kaastööteate alusel	13.02.2012
0824000184	14.03.2008	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	Kaastööteade	KRB info	Isik kinnipeetud	10.01.2012
1224000457	07.11.2012	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamine	-	KRB info	Isik kinnipeetud	12.12.2012
1224000288	16.07.2012	Kohtuotsuse täitmisest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Rakvere Kohtumaja	Vahistamata	-	Euroopa vahistamismäärus (EAW) väljaandmiseks	Isik kinnipeetud EAW alusel	10.12.2012

LISA 10. Ajavahemikul 2011 – 2012.a. Ida Prefektuuri Jõhvi kriminaaltalituse poolt lõpetatud tagaotsimistoimikute analüüs

Jälitustoimiku nr	Alustamise kuupäev	Tagaotsimise põhjus	Kelle poolt	Valitud tõkend tabamisel	Läbiviidud jälitustoimingud/ jälitusinfo	Läbiviidud menetlustoimingud/muud toimingud/ info	Isik tabatud	Lõpetamise kuupäev
1024000236	07.06.2010	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohtu Kohtla-Järve Kohtumaja	Sundtoomine	-	-	Patrull pidas kinni	28.06.2011
1024000425	09.11.2010	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Jõhvi kriminaaltalitus	Sundtoomine	-	-	Isik ilmus ise kohale	10.06.2011
1024000132	31.03.2010	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohtu Kohtla-Järve Kohtumaja	Vahistamine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud	12.04.2011
1024000034	02.02.2010	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Jõhvi kriminaaltalitus	Sundtoomine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud	13.06.2011
1124000473	27.10.2011	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Jõhvi kriminaaltalitus	Vahistamine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud	29.05.2012
112400453	20.10.2011	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Jõhvi Kohtumaja	Vahistamine	-	Isik teatas oma asukoha	Isik kinnipeetud	26.03.2012
122400069	14.02.2012	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Jõhvi Kohtumaja	Vahistamine		Kodaniku info	Isik kinnipeetud	17.02.2012
1124000596	28.12.2011	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Viru Ringkonnaprokuratuur	Sundtoomine	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud	20.04.2012
1124000601	28.12.2011	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Jõhvi kriminaaltalitus	puudub	Kaastööteade	-	Isik kinnipeetud	26.03.2012

LISA 11. Ajavahemikul 2011- 2012.a. Ida Prefektuuri Narva kriminaalpolitsei poolt lõpetatud tagaotsimistoimikute analüüs.

Jälitustoimiku nr.	Alustamise kuupäev	Tagaotsimise põhjus	Kelle poolt	Valitud tõkend tabamisel	Läbiviidud jälitustoimingud/jälitusinfo	Läbiviidud menetlustoimingud/muud toimingud/info	Isik tabatud	Lõp. kuupäev
1124000161	05.04.2011	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Narva Kohtumaja	Vahistamine	Kaastöoteade; JTS 12 lg 1 p 5- KrMS § 115	-	Isik kinnipeetud jälitustoiminguga	18.04.2011
0924000047	06.02.2009	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Narva Kohtumaja	Vahistamine	-	Päring Vene Föderatsiooni aadressi kindlakstegemiseks	Lõpetatud seoses menetluse aegumisega/ isiku asukoht kindlakstehtud	22.03.2011
1124000152	30.03.2011	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Narva kriminaalpolitsei	Vahistamine	-	KRB info	Isik kinnipeetud tavakontrolli käigus	23.08.2011
9821002	08.01.1998	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Narva kriminaalpolitsei	Allkiri elukohast mittelahkumise kohta/vahistamine	JTS § 12 lg 1 p 5; JTS § 12 lg 2; JTS § 12 lg 1,2.	KRB info	Lõpetatud seoses menetluse aegumisega	15.06.2012
1224000492	28.11.2012	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Narva Kohtumaja	Sundtoomine	JTS § 12 lg 1 p 5	-	Isik kinnipeetud	06.12.2012
1124000561	02.12.2011	Kohtumenetlusest kõrvalehoidumine	Viru Maakohus Jõhvi Kohtumaja	Allkiri elukohast mittelahkumise kohta/vahistamine	JTS § 12 lg 1 p 5; JTS § 12 lg 1 p 3	EAW	Isik kinnipeetud jälitustoiminguga	03.09.2012

Jälitustoimiku nr.	Alustamise kuupäev	Tagaotsimise põhjus	Kelle poolt	Valitud tõkend tabamisel	Läbiviidud jälitustoimingud/jälitusinfo	Läbiviidud menetlustoimingud/muud toimingud/info	Isik tabatud	Lõp. kuupäev
9721234	05.12.1997	Eeluurimisest kõrvalehoidumine	Narva kriminaalpolitsei	Vahistamine	JTS § 12 lg 1 p 5; JTS § 12 lg 2 p 3 ja § 13 lg 1; kaastöoteade	Läbiotsimine; päring KRB; kodaniku info; EAW; panga päring	Lõpetatud seoses menetluse aegumisega	24.10.2012